

O T S U S

Tallinn

10.12.13 nr 9.1-3/13-019

Tõrva Veejõud OÜ poolt taotletava veeteenuse hinna kooskõlastamise kohta

1 Hinnamenetluse alustamine

11.10.2013 registreeriti Konkurentsiametis (edaspidi KA) Tõrva Veejõud OÜ (edaspidi TV) taotlus koos selle juurde lisatud materjaliga veeteenuse hinna kooskõlastamiseks (edaspidi Hinnataotlus). Kuna KA hindas esitatud taotluse puudustega taotluseks haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 15 lg 2 mõttes, siis puudus KA-l võimalus hinnamenetluse alustamiseks. 04.11.2013 registreeriti KA-s TV poolt esitatud parandatud andmetega Hinnataotlus, mille järel alustas KA selle sisulist menetlemist.

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse¹ (edaspidi ÜVVKS) § 14 lg 1 kohaselt võib veevarustuse ning reo-, sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest võtta alljärgnevat tasusid (edaspidi veeteenuse hind):

- 1) tasu võetud vee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 3) tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 4) abonenttasu.

TV osutab veeteenust Tõrva linnas reoveekogumisalal „Tõrva“ registrikoodiga RKA0820486 reostuskoormusega 3 878 ie-d.

ÜVVKS § 14² lg 1 kohaselt, kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on 2000 ie või enam, koostab ta veeteenuse hinna ettepaneku ning esitab selle enne veeteenuse hinna kehtestamist koos põhiteenustega seotud teenuste hinnakirja ja muu hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga kooskõlastamiseks KA-le.

TV esitas ÜVVKS § 14² lg 1 lähtuvalt veeteenuse hinna kooskõlastamiseks KA-le.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072013006>

ÜVVKS § 14² lg 1 tulenevalt peab Hinnataotluse aluseks olev dokumentatsioon KA-l võimaldama kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lg 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

HMS § 5 lg-st 1 tulenevalt on KA-l õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm. HMS § 5 lg 1 tulenevalt on KA välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel² hinna taotlemise vormi (edaspidi Küsimustik) exceli tabelite kujul: „Detailne küsimustik vee-ettevõtjatele“ ja „Lihtsustatud küsimustik vee-ettevõtjatele“. Küsimustikud on välja töötatud KonkS § 18¹; ÜVVKS § 7² lg 1, 2, 3 ja ÜVVKS § 14 lg 1, 2 lähtuvalt ning täidetult sisaldavad andmeid, mis vastavalt ÜVVKS § 14² lg 1 võimaldavad KA-l kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lg 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust. Küsimustike täitmisel on võimalik juhendada KA poolt välja töötatud ja koduleheküljel³ avaldatud „Hinnataotluse esitamise juhendist“.

ÜVVKS § 14 lg 2 kohaselt kujundatakse veeteenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks;
- 3) keskkonnanõuete täitmine;
- 4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt;
- 6) ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanalisatsiooni arendamine ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetses arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi.

ÜVVKS § 14 lg 9 lähtuvalt töötab KA välja juhendi “Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted”⁴ (edaspidi Juhend) ning avaldas selle oma koduleheküljel. Juhendi välja töötamisel on arvestatud ÜVVKS § 14, 14¹, 14² sätetega, millest lähtuvalt kujuneb veeteenuse hind vee-ettevõtja põhjendatud kulude, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse summa jagamisel müügi mahuga (Juhendi punktid 7.3; 7.5; 7.6), s.t kulupõhiselt. Juhend on hinnataotluse kooskõlastamise käigus halduseeskirjana KA-le abistavaks vahendiks ning on KA-le siduv. Juhendi eesmärk on sõnastada meetodilised alused, millest KA lähtub talle ÜVVKS alusel pandud hinnaregulaatori ülesannete täitmisel. Halduseeskirja normid omandavad faktilise välismõju nende kohaldamise tulemusena. Juhendit kohaldatakse järgitakse võrdse kohtlemise ning proportsionaalsuse põhimõtet. Juhendis kasutatud põhimõtted on kooskõlas ÜVVKS § 16 lõigete 9 ja 10 alusel majandus- ja kommunikatsiooniministri poolt kehtestatud määrusega „Veeteenuse ajutise hinna kehtestamise kord ja tingimused“⁵ (edaspidi Vee Määrus). Vee Määrust rakendatakse ÜVVKS § 16 lg 9 alusel ajutise veeteenuse hinna kehtestamisel juhul, kui vee-ettevõtja osutab veeteenust hinnaga, mis ei vasta ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatule ning vee-ettevõtja on jätnud täitmata KA ettekirjutuse.

² Avaldatud KA koduleheküljel: <http://www.konkurentsiamet.ee> rubriigis energeetika- ja veeteenistus/Vesi/ Hinnataotluse vormid.

³ Avaldatud KA koduleheküljel: <http://www.konkurentsiamet.ee> rubriigis energeetika- ja veeteenistus/ Vesi/ Hinna kooskõlastamise meetodikad ja juhendid.

⁴Juhend on avaldatud KA koduleheküljel (<http://www.konkurentsiamet.ee>, menüüst energeetika- ja veeteenistus/Vesi/Hinna kooskõlastamise meetodikad ja juhendid). Juhendit rakendatakse veeteenuse hindade kooskõlastamisel sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi KA regulatsiooni alla kuuluvate vee-ettevõtjate tegevuse analüüsimisel ning hindade kooskõlastamisel ebavõrdse kohtlemise vältimiseks. Nimetatud juhendit võivad kasutada ka kohalikud omavalitsused veeteenuse hindade kooskõlastamisel.

⁵ <https://www.riigiteataja.ee/akt/105112010005>

ÜVVKS § 14² lg 7 kohaselt peab vee-ettevõtja KA-l lubama käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel kontrollida oma raamatupidamist, põhjendama veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi.

ÜVVKS § 14² lg 9 kohaselt on KA-l ja kohalikul omavalitsusel õigus nõuda vee-ettevõtjalt ja vee-ettevõtjaga seotud füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning nende esindajatelt, samuti riigiasutustelt ja nende ametiisikutelt lisaandmeid, kui ÜVVKS-s sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikud andmed ei ole avalikult kättesaadavad.

ÜVVKS § 14² lg 4 kohaselt tehakse hinnataotluse kooskõlastamise otsus 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib KA või kohalik omavalitsus pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades tähtaja pikendamisest taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist.

ÜVVKS § 14² lg 11 kohaselt peatub hinnataotluse menetlemise tähtaeg, kui KA-le ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik hinnataotluse kooskõlastamiseks.

1.1 Menetluse käik

11.10.2013 registreeriti KA-s TV Hinnataotlus koos selle juurde lisatud materjaliga veeteenuse hinna kooskõlastamiseks. Kuna KA hindas esitatud taotluse puudustega taotluseks HMS § 15 lg 2 mõttes, siis puudus KA-l võimalus hinnamenetluse alustamiseks.

18.10.2013 saatis KA TV-le kirja, milles teavitas ettevõtjat Hinnataotluses esinevatest puudustest ja põhjendas, miks Hinnataotlus on puudustega (puudus elektri hinna ja koguse kujunemise põhjendus, omatarbevee ning veekao kohta käivad andmed, kolme suurema kululiigi kasvu põhjendused; esinesid vastuolud erinevatel Küsimustiku lehekülgedel kajastatud ühtede ja samade andmete vahel (keskkonnatasud, investeeringud, kemikaalid, elekter) s.t ühel leheküljel koondnumbrina kajastatud andmed ei ühtinud teisel leheküljel kajastatud koondandmete lahtikirjutusega; keskkonnatasude arvutamisel oli kasutatud seaduses sätestatust erinevaid tasumäärasid; Küsimustikus kajastatud andmed erinesid Äriregistri teabesüsteemis⁶ avalikustatud andmetest jne) ning mida tuleb teha nõuetekohase taotluse esitamiseks, määrates TV-le puuduste kõrvaldamiseks tähtaja 04.11.2013. Ühtlasi teavitas KA, et seoses puudustega ei ole KA-l võimalik Hinnataotlust menetlusse võtta.

04.11.2013 esitas TV korrigeeritud Hinnataotluse, milles puudused pidid olema kõrvaldatud. 04.11.2013 Hinnataotluse nõuetekohasuse kontrollimisel tuvastas KA, et TV oli osaliselt kõrvaldanud Hinnataotlusest KA osundatud puuduseid, kuid selle käigus toonud sisse uusi vigu ja vasturääkivusi. Kuigi TV 04.11.2013 esitatud Küsimustik sisaldas ebatäpsusi, pidas KA võimalikuks alustada hinnamenetlust ning majandusanalüüsi teostamist lähtudes ÜVVKS § 14 lg-st 2 teadmiseiga, et KA-l on võimalus lähtuvalt ÜVVKS § 14² lg 7 ja lg 9 nõuda ettevõtjalt vajalike selgituste ja lisaandmete esitamist.

08.11.2013 ja 12.11.2013 saatis KA TV-le küsimused täpsustavate andmete ja selgituste saamiseks abonentide arvu ja müügiimahtude kohta, elektrienergia koguste ja kulu jagunemise kohta võetud vee ja reoveeteenuse vahel ning projekteerija/ehitaja poolse reoveepuhasti elektritarbimise arvutuse kohta.

15.11.2013 toimus KA ja TV esindajate kohtumine KA-s eesmärgiga koguda Hinnataotluse põhjendatuse analüüsimiseks vajalikke lisaandmeid, selgitusi ja põhjendusi. Kohtumisel arutati

⁶ <https://ariregister.rik.ee>

muuhulgas purgimisteenuse, veemajandusobjektide elektritarbimise, kemikaalide kulu, muude tegevuskulude ja veeteenuse osutamiseks kasutatava põhivaraga seonduvat.

Perioodil 08.11.2013 – 25.11.2013 täpsustas ja korrigeeris TV veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevaid kulusid jm andmeid sh elektrienergia koguseid ja kulusid, müügimahtusid, tegevuskulusid, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse suurust, kulude jagamise põhimõtteid ning esitas KA poolt nõutud selgitusi, täpsustavaid andmeid ja dokumente, mis olid vajalikud veeteenuse hinna kooskõlastamiseks.

22.11.2013 saatis KA kirja Tõrva Linnavalitsusele ja TV-le, millega juhtis tähelepanu asjaolule, et Tõrva Linnavalikogu 09.03.2001 määruse nr 6 „Tõrva linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskirja kinnitamine“⁷ lisas „Tõrva linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“ ei ole määratud ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtuseid vastavalt ÜVVKS § 8 lg 4. Tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 3 mõttest⁸ kooskõlastab KA tasu reovee puhastamise eest reoveele, mis ei ületa kohalike omavalitsuste poolt kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjades sätestatud maksimaalseid reoainete sisaldusi. Seega ei ole KA-l võimalik veeteenuse hinnamenetlust lõpule viia ilma ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjades sätestatud/sätestatavate saastegruppide reostusnäitajate piirväärtuseid ja maksimaalseid piirkontsentratsioone teadmata.

03.12.2013 esitas Tõrva Linnavalitsus KA-le kinnituskirja (kiri nr 9-1/743) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja sisseviidavate reostusnäitajate piirväärtuste kohta.

25.11.2013 esitas TV digitaalselt allkirjastatud veeteenuse Hinnataotluse, milles korrigeeris võrreldes 04.11.2013 esitatud Hinnataotlusega veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevaid müügimahtusid, mittekontrollitavaid ja kontrollitavaid tegevuskulusid, kapitalikulu ning põhjendatud tulukust.

Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 11 peatus Hinnataotluse menetlemise tähtaeg perioodil 09.11.2013 – 25.11.2013, sest KA-l puudusid Hinnataotluse menetlemiseks vajalikud andmed (elektrienergia kulu kujunemine 2013.a-l ja 2014.a-l, digitaalselt allkirjastamata parandused müügimahtudes, elektrienergia- ja saastekogustes ning põhivara andmetes, mittekontrollitavates ja kontrollitavates kuludes, kapitalikulul ja põhjendatud tulukuse suuruses).

26.11.2013 saatis KA Tõrva Linnavalitsusele järelepärimise, milles küsis Hinnataotluses kajastuvate investeeringute vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale vastavalt ÜVVKS § 14² lg 10 sätestatule.

03.12.2013 Tõrva Linnavalitsuselt saabunud vastuse kohaselt on TV poolt esitatud Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavuses ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale Tõrva linnas.

Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 11 peatus Hinnataotluse menetlemise tähtaeg perioodil 27.11.2013 – 03.12.2013, sest puudus Tõrva Linnavalitsuse arvamus Hinnataotluses kajastuvate investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale.

⁷ <http://torva.kovtp.ee/documents/633377/1365507/T%C3%B5rva+linna+%C3%BChisveev%C3%A4rgi+ja+kanalisatsiooni+kasutamise+eeskiri.pdf>

⁸ ÜVVKS-i juurde kuuluva seletuskirja ÜVVKS § 14 lg 3 kohta („Seletuskirja monopolide ohjeldamise seaduse eelnõu (597SE) esimeseks lugemiseks esitatud muudetud tekstile“; <http://www.riigikogu.ee/?page=eelnou&op=ems&emshelp=true&eid=790420&u=20120329084447>; 18.02.2010 komisjoni istungi seletuskirja; lk 9 esimese lõigu kaks viimast lauset)

04.12.2013 esitas TV kooskõlastamiseks uue korrigeeritud veeteenuse Hinnataotluse, milles oli muutnud veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevaid mittekontrollitavaid ja kontrollitavaid tegevuskulusid (vee erikasutusõiguse tasu).

04.12.2013 TV poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind kujuneb Hinnataotluse kohaselt tabelis (vt tabel 1) kajastatud kuludest, kapitalikulust ja põhjendatud tulukusest.

Tabel 1 Veeteenuse hinda lülitatud kulud ja põhjendatud tulukus

Rea nr		Ühik	
1	TEGEVUSKULUD	tuh.€	120,55
2	Mittekontrollitavad kulud	tuh.€	9,85
3	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh.€	5,61
4	Saastetasu	tuh.€	4,24
5	Kontrollitavad kulud	tuh.€	110,70
6	Elektrienergia kulu	tuh.€	30,003
7	Muud kontrollitavad tegevuskulud	tuh.€	80,693
8	KAPITALIKULU	tuh.€	31,61
9	PÕHJENDATUD TULUKUS	tuh.€	62,58
10	LUBATUD MÜÜGITULU	tuh.€	214,7

KA koduleheküljel⁹ avalikustatud „Hinnataotluse esitamise juhendi“ p 4.1 näeb ette, et kui ettevõtja esitab veeteenuse hinna kooskõlastamiseks II poolaastal (01.07–31.12), täidetakse Küsimustiku veerg „hinna arvutus 12 kuu andmete alusel“ järgneva majandusaasta andemetega. Tulenevalt asjaolust, et TV esitas Hinnataotluse 11.10.2013 ehk 2013.a II poolaastal, teostas KA veeteenuse hinna analüüsi **2014.a 12 kuu andmete ehk regulatsiooniperioodi andmete alusel**.

Regulatsiooniperiood on 12-kuuline periood, mille prognoositud kulud ja prognoositud põhjendatud tulukus on aluseks veeteenuse hinna arvutamisel (Juhendi punkt 2.12). 12-kuuline periood on võetud hindade arvutamise aluseks selleks, et KA-l oleks võimalik kontrollida ettevõtte poolt eelnevate 12-kuuliste perioodide ehk ettevõtja eelnevate majandusaastate kohta esitatud andmete õigsust (KA-l on võimalik kontrollida Äriregistri teabesüsteemist ettevõtja majandusaasta aruandeid s.t 12 kuu andmeid) ning hinnata selle põhjal muuhulgas vee-ettevõtja poolt koostatud prognooside ning seeläbi ka veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevate prognoositud kulude, kapitalikulu ja tulukuse õigsust. 12 kuuline periood **ei tähenda samas** aga seda, et veeteenuse hinnad **peaksid kehtima 12 kuud**. 12 kuu prognoositavad kulud on hinna arvutamise aluseks. Kui ettevõtja leiab, et kooskõlastuse aluseks olnud kulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus ei taga enam ÜVVKS § 14 lg 2 loetletut, siis võib ta tulla uuesti hinda kooskõlastama järgneva 12 kuu andmete alusel.

KA teostab analüüsi TV ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamise summaarsetele tegevuskuludele, kapitalikulule ja põhjendatud tulukusele (vt Tabel 1 veerg „Kulukomponendid“). **KA on seisukohal, et TV poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse**

⁹ www.konkurentsiamet.ee

hind on põhjendatud üksnes juhul, kui selle kujunemise alused vastavad ÜVVKS § 14 lg-s 2 toodud nõuetele.

Alljärgnevalt esitab KA seisukohad TV poolt taotletud veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevate summaarsete kulude kohta hinnakomponentide lõikes, võttes arvesse ettevõtte poolt esitatud algandmeid ja menetluse käigus saadud selgitusi.

1.2 Taotleja andmed ja üldiseloostus

TV on 100% Tõrva linna omandis olev ettevõtte. TV on kantud äriregistrisse 24.04.2002 registrikoodiga 10852135 ja asukohaga Kevade 1, Tõrva linn, Valga Maakond. Ettevõtte osakapitali suuruseks on 630,0 tuh €. Majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

ÜVVKS § 7 lg 3 kohaselt kehtestab vee-ettevõtja tegevuspiirkonna kohaliku omavalitsuse volikogu oma otsusega. Tõrva Linnavolikogu 25.01.2011 otsusega nr 4¹⁰ on TV määratud vee-ettevõtjaks Tõrva linnas ning tema teeninduspiirkonnaks on kehtestatud Tõrva linna haldusterritoorium. Enne 01.02.2011 osutas veeteenust Tõrva linnas Tõrva Linnahoolduse Asutus. Tõrva Linnavolikogu otsusega 18.01.2011 nr 1 otsustati eraldada Tõrva Linnahoolduse Asutusest vee- ja kanalisatsiooniga seotud osa ning anda üle kõik veeteenusega seotud varad, kohustused ja õigused TV-le. TV põhitegevuseks on vee ja –kanalisatsiooniteenuste osutamine ning lisategevuseks elektrienergia tootmine Veskijärvel asuvas hüdroelektrijaamas.

Veeteenuse hinnad on TV tegevuspiirkonnas kehtestatud Tõrva Linnavalitsuse 11.11.2009 määrusega nr 8. Ülevaate saamiseks taotletavatest ja kehtivatest veeteenuse hindadest koostas KA alljärgneva tabeli (vt tabel 2).

Tabel 2 TV kehtivad veeteenused hinnad ja kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinnad

		Kehtiv veeteenuse hind	Kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind	Kasv võrreldes kehtiva hinnaga %
1.	Tasu võetud vee eest (€/m ³)	0,70	1,42	102,9
2.	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest (€/m ³)	1,35	2,20	63,0

Hinnatõusu peamiseks põhjuseks on kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavas ettenähtud investeeringute teostamine ja selle tulemusena aset leidnud elektrienergia koguste kasv; uute veemajandusobjektide, eelkõige reoveepuhasti, ja uue tehnika käitamiskulude kasv (kõrgema kvalifikatsiooniga tööjõuressursi kasutamise vajadus, kemikaalide ja mudatöötamise kulud, hoolduskulud jm).

KA kooskõlastab tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest reoveele, mis ei ületa kohalike omavalitsuste poolt kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjades sätestatud maksimaalseid reoainete sisaldusi (piirväärtusi). ÜVVKS § 8 lg 4 p 2 kohaselt määrab ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate piirväärtused kohalik omavalitsus ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas. ÜVVKS § 8 lg 6 järgi on vee-ettevõtja kohustatud vastu võtma kliendilt reovett, mille reoainete kontsentratsioonid ei ületa ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud piirväärtusi või mis ei kahjusta ühisveevärki ja –kanalisatsioon ning ei põhjusta

¹⁰ <http://torva.kovtp.ee/et/veemajandus>

puhastusprotsessi häireid. Seega on oluline, et ÜVVKS § 8 lg 4 p 2 tulenevalt oleksid reoainete sisaldused sätestatud kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatavates ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjades, kuivõrd ÜVVKS § 10 lg 1 kohaselt peab vee-ettevõtja tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu. Maksimaalset reoainete piirväärtusi ületava reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasu ei kuulu KA poolt ÜVVKS § 14 lg 3 mõtte¹¹ alusel kooskõlastamisele ning on käsitletav muu tegevusena.

Käesoleval ajal ei ole mitte kõik kohalikud omavalitsused oma tegevust ÜVVKS-ga kooskõlla seadnud ning reostusnäitajate piirväärtuseid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas kehtestatud. Kuna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja koostamine on töomahukas ning reeglina kestab selle koostamine pikemat perioodi, kui seda on KA-le antud hinnataotluse menetlemise tähtaeg, siis aktsepteerib KA ka teisi kohaliku omavalitsuse dokumente, millest tulenevalt on näha reostusnäitajate piirväärtused. Nimetatud dokumentides kajastatud reostusnäitajate piirväärtused on hiljem kohustuslik üle viia ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja, nii nagu ÜVVKS seda ette näeb. Eeltoodust tulenevalt aktsepteerib KA maksimaalsete piirväärtustena ka Tõrva Linnavalitsuse poolt 03.12.2013 saadetud kirjas osundatud reostusnäitajate piirväärtusi.

Tõrva Linnavalitsuselt 03.12.2013 KA-le saadetud kinnituse kohaselt kehtestab kohalik omavalitsus järgnevas tabelis kajastuvad reostusnäitajate piirväärtused ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas:

Reostusnäitaja	Tähis	Mõõtühik	Reostusnäitaja piirväärtus
Biokeemiline hapnikutarve	BHT ₇	mg/l	600
Keemiline hapnikutarve	KHT	mg/l	1200
Heljum	HA	mg/l	600
Üldfosfori sisaldus	P üld	mg/l	20
Üldlämmastiku sisaldus	N üld	mg/l	200
Rasvad		mg/l	50

KA koostas ettevõtja poolt esitatud andmete alusel tabeli (vt tabel 3) TV tegevuspiirkonda iseloomustavatest üldistest näitajatest perioodil 2011 – 2014.

Tabel 3 Veevaldkonna üldnäitajad

Rea nr	ÜLDANDMED		2011	2012	2013	2014
1	Puurkaevude arv	tk	4	4	2	2
2	Veetöötusjaamade arv	tk	1	2	2	2
3	Reovee pumplate arv	tk	4	4	18	18
4	Reoveepuhastite arv	tk	2	2	1	1
5	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	17	17	36	36
6	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	18	18	36	36

¹¹ ÜVVKS § 14 lg 3 kolmanda lause kohaselt võib **lisaks veeteenuse hinnale** kehtestada **ülenormatiivse reostuse tasu**, mis sisuliselt on tasu ülenormatiivse reostuse eest ÜVVKS § 14 lg 3 mõttes. Ülenormatiivse reostuse tasu ei kuulu kooskõlastamisele KA-ga, kuna nimetatud tasu näol on tegemist vee-ettevõtja kliendile esitatav **rahalise nõudega**, mis on seotud reoveepuhasti töörežiimi taastamise ja ühiskanalisatsioonisüsteemi korrastamisega (v.t ÜVVKS-i juurde kuuluv seletuskiri ÜVVKS § 14 lg 3 kohta („Seletuskiri monopolide ohjeldamise seaduse eelnõu (597SE) esimeseks lugemiseks esitatud muudetud tekstile“; <http://www.riigikogu.ee/?page=eelnou&op=ems&emshelp=true&eid=790420&u=20120329084447>; 18.02.2010 komisjoni istungi seletuskiri; lk 9 esimese lõigu kaks viimast lauset). Rahalise nõude kahjude suuruse saab kindlaks määrata vaid vee-ettevõtja ise, kuna kahjud on seotud konkreetse ülereostuse tagajärjel tekkinud kuludega seoses reoveepuhasti töörežiimi taastamise ja ühiskanalisatsioonisüsteemi korrastamisega, mistõttu ei kuulu ülenormatiivse reostuse tasu KA-ga kooskõlastamisele.

TV ammutab vett ning juhib heitvett suublasse vastavalt vee erikasutusloale nr L.VV/319881, kehtivusega 18.12.2010 – 17.12.2015. Eelnimetatud vee erikasutusluba on väljastatud TV-le põhjaveevõtuks üle 5 m³ ööpäevas kesk-devoni veekihist ning reovee puhastamiseks ja heitvee juhtimiseks suublasse Tõrva linnas.

TV tegevuspiirkonnas on 2 suurkaevu ja veetöötusjaama, 18 reoveepumplat ja 1 reoveepuhasti. Ühisveevärgi torustike pikkus on aastatel 2011 – 2013 suurenenud 17 km-lt 36 km-le (vt tabel 3 rida 5) ja ühiskanalisatsiooni torustike pikkus on aastatel 2011 – 2013 suurenenud 18 km-lt 36 km-le (vt tabel 3 rida 6). 2014.a-ks prognoosib TV ühisveevärgi ja-kanalisatsioonitorustike pikkust samale tasemele 2013.a-ga (vt tabel 3 rida 5 ja 6 veerg 2013 ja 2014).

2 Müügi mahud ja veekadu

2.1 Müügi mahud

Müügi mahule hinnangu andmine on oluline, kuna veeteenuse hind saadakse vastava veeteenuse lubatud müügitulu jagamisel müügi mahuga. Mida väiksem on müügi maht, seda suuremaks kujuneb veeteenuse hind.

Kaalutlusi, kas ettevõtja poolt esitatud ning veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevad müügi mahud on põhjendatud, teostab KA tuginedes Juhendi punktile 4.1, millest lähtuvalt kasutatakse müügi mahu analüüsimisel alljärgnevat meetodit:

- 1) müügi mahu dünaamika (s.h eelmiste perioodide müügi mahud, majandusprognoosid, pikaajalises arengukavas prognoositav veetarbimine, jm näitajaid);
- 2) tarbijate arvu dünaamika ja prognoos.

2.1.1 Võetud vee müügi maht

TV poolt Hinnataotluses prognoositud võetud vee müügi maht aastaks 2014 on 59,48 tuh m³

TV on prognoosinud 2014.a-l osutatava võetava vee müügi mahuks kokku 59,48 tuh m³ ning abonentide arvuks 561 abonent (füüsilisest isikutest abonentid 506 tk ja juriidilisest isikutest abonentid 55 tk).

KA seisukoht võetud vee müügi mahu 59,48 tuh m³ kohta.

Juhendi punktist 4.1 tulenevalt analüüsib KA TV tegevuspiirkonna veeteenuse müügi mahtude ajaloolisi tegelikke näitajaid ning tarbijate arvu dünaamikat. KA koostas tabeli (vt Tabel 4) ettevõtte poolt esitatud andmete alusel, kus on kajastatud võetud vee teenuse müügi mahud ning tarbijate arv TV tegevuspiirkonnas aastatel 2011–2014.

Tabel 4 TV võetud vee müüginahud

	MÜÜGIMAHUD		2011	2012	2013	2014
1	Võetud vee müüginah	tuh m ³	50,85	51,42	54,98	59,48
2	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		1,1	6,9	8,2
3	Veevarustuse teenusega liitunud abonentide arv	tk	295	324	481	561
4	Muutus võrreldes eelneva aastaga	tk		29	157	80
5	Keskmine võetud vee müüginah abonendi kohta aastas	m ³ /tk	172	159	114	106
6	Muutus võrreldes eelmise aastaga	%		-7,9	-28,0	-7,2
7	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	17	17	36	36
8	Muutus võrreldes eelmise aastaga	km		0	19	0
9	Abonentide arv torustiku pikkuse kohta	abonenti/km	17,4	19,1	13,4	15,6
10	Muutus võrreldes eelmise aastaga	%		9,8	-29,9	16,6
11	Võetud vee müüginah MFA-s	tuh m ³		51,3	54,4	58,4
12	Erinevus hinnataotlusega	tuh m ³		0,1	0,6	1,1

Võetud vee müüginah 59,48 tuh m³. Võetud vee teenusega liitunud abonentide arv oli TV tegevuspiirkonnas 2011.a-l 295. 2013.a-l prognoosib TV projekti „Valga maakonna veemajandusprojekt – Tõrva linn“ (edaspidi Projekt) tulemusena võetud vee teenusega liitunud abonentide arvu kasvu 481-le abonentile (vt tabel 4 rida 3 veerg 2013) ja **2014.a-l 561-le abonentile** (vt tabel 4 rida 3 veerg 2014). Projekti tulemusena on ühisveevärgi infrastruktuur kasvanud 2013.a-l 17 km-lt 36 km-ni (tabel 4 rida 7), mille tulemusel on saanud võimalikuks eelnevalt osundatud abonentide arvu kasv.

TV poolt esitatud andmete ja KA arvutuste (vt tabel 4 rida 3, 4, 7 ja 8) ning ettevõtja selgituste kohaselt tekkis tarbijatel, vastavalt Projekti raames 2012.a-l ja 2013.a-l loodud liitumisvõimalustele, reaalne võimalus ühisveevärgiga liituda ja veeteenust kasutama hakata 2013.a-l (TV selgituste kohaselt on valdav osa abonente liitunud ühisveevärgiga 2013.a teises pooles). 2013.a abonentide lisandumise tulemusena kasvab võetud vee müüginah 54,98 tuh m³-ni (vt tabel 4 rida 1 veerg 2013), ületades eelmise, 2012.a, müüginahu 6,9%-ga (vt tabel 4 rida 2 veerg 2013). Projekti 2013.a-l koostatud majandus- ja finantsanalüüsi (MFA)¹² kohaselt on 2013.a-ks ettenähtud müüginahu 54,4 tuh m³ (vt tabel 4 rida 11 veerg 2013) saavutamise ning seda samalt, 2012.a, tasemelt 51 tuh m³ (vt tabel 4 rida 1 ja 11 veerg 2012). 2014.a-ks prognoosib TV võetud vee müüginahu kasvu (8,2%; vt tabel 4 rida 2 veerg 2014) suuremaks kui 2013.a-l (6,9%) ja **võetud vee müüginahuks 2014.a-l 59,48 tuh m³**, mis ületab MFA-s toodud 2014.a-ks ettenähtud müüginahu 58,41 tuh m³. **Kuna TV on prognoosinud müüginahu kasvu (8,2%) suuremaks eelnevate aastate ning Projektis planeeritud müüginahust, siis peab KA põhjendatuks TV poolt 2014.a-ks prognoositud võetud vee müüginahu 59,48 tuh m³.**

2.1.2 Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginah

TV poolt Hinnataotluses prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginah aastaks 2014 on 59,21 tuh m³

¹² 11.10.2013 TV esitatud fail „Tõrva FMA 2801213.pdf“ lk 49

TV on prognoosinud 2014.a-l osutatava reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahuks kokku 59,21 tuh m³ ning abonentide arvuks 523 abonent (füüsilisest isikutest abonentid 474 tk ja juriidilisest isikutest abonentid 49 tk).

KA seisukoht reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahu 59,21 tuh m³ kohta

Juhendi punktist 4.1 tulenevalt analüüsib KA TV tegevuspiirkonna veeteenuse müüginahude ajaloolisi tegelikke näitajaid ning tarbijate arvu dünaamikat. KA koostas tabeli (vt Tabel 5) ettevõtte poolt Hinnataotluses esitatud andmete alusel, kus on kajastatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müüginahud ning tarbijate arv TV tegevuspiirkonnas aastatel 2011–2014.

Tabel 5 TV reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginahud

	MÜÜGINAHUD		2011	2012	2013	2014
1	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müüginah	tuh m ³	48,64	49,65	52,62	59,21
2	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		2,1	6,0	12,5
3	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega liitunud abonentide arv	tk	242	266	443	523
4	Muutus võrreldes eelneva aastaga	tk		24	177	80
5	Keskmine müüginah abonendi kohta aastas	m ³ /tk	201	187	119	113
6	Muutus võrreldes eelmise aastaga	%		-7,1	-36,4	-4,7
7	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	18	18	36	36
8	Muutus võrreldes eelmise aastaga	km		0	18	0
9	Abonentide arv torustiku pikkuse kohta	abonenti/km	13,4	14,8	12,3	14,5
10	Muutus võrreldes eelmise aastaga	%		9,9	-16,7	18,1
11	Reoveeteenuse müüginah MFA-s	tuh m ³		50,2	55,2	59,2
12	Erinevus hinnataotlusega	tuh m ³		-0,5	-2,6	0,0

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müüginah 59,21 tuh m³. Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega liitunud abonentide arv oli TV tegevuspiirkonnas 2011.a-l 242. 2013.a-l prognoosib TV Projekti tulemusena reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega liitunud abonentide arvu kasvu 443-le abonentile (vt tabel 5 rida 3 veerg 2013) ja **2014.a-l 523-le abonentile** (vt tabel 5 rida 3 veerg 2014). Projekti tulemusena on ühiskanalisatsiooni infrastruktuur kasvanud 2013.a-l 18 km-lt 36 km-ni (tabel 5 rida 7), mille tulemusel on saanud võimalikuks eelnevalt osundatud abonentide arvu kasv.

TV poolt esitatud andmete ja KA arvutuste (vt tabel 5 rida 3, 4, 7 ja 8) ning ettevõtja selgituste kohaselt tekkis tarbijatel, vastavalt Projekti raames 2012.a-l ja 2013.a-l loodud võimalustele liituda ühiskanalisatsiooniga ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenust kasutama hakata 2013.a-l (TV selgituste kohaselt on valdav osa abonente liitunud ühiskanalisatsiooniga 2013.a teises pooles). 2013.a abonentide lisandumise tulemusena kasvab reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müüginah 52,62 tuh m³-ni (vt tabel 5 rida 1 veerg 2013), ületades eelmise, 2012.a, müüginahu 6,0%-ga (vt tabel 5 rida 2 veerg 2013). 2014.a-ks prognoosib TV reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müüginahu kasvu (12,5%; vt tabel 5 rida 2 veerg 2014) suuremaks kui 2013.a-l (6,9%). **2014.a-l prognoosib TV reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müüginahuks 59,21 tuh m³**, mis on samal tasemel MFA-s 2014.a-ks ettenähtud müüginahuga 59,2 tuh m³. **Kuna TV on prognoosinud müüginahu kasvu**

(12,5%) suuremaks kui eelnevatel aastatel ja müüginahku samale tasemele Projektis planeerituga, siis peab KA põhjendatuks TV poolt 2014.a-ks prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müüginahku 59,21 tuh m³.

2.2 Veekadu

Veekadu leitakse ammutatud vee koguse, omatarbevee koguse ning müüdüd vee koguse vahena. Veekadu iseloomustab muuhulgas ka veetorustiku tehnilist seisundit. Sellesse kategooriasse kuuluvad veelekked ja veemõõtjate ebatäpsusest tulenevad vahed.

Omatarbevee hulka loeb KA võetud vee kogust, mida kasutatakse vee-ettevõtja poolt kaasnevate hooldustööde läbiviimisel, samuti plaaniliste ja mitteplaaniliste veevõttude puhul ühisveevärgist, kuid mis on mõõdetav ja mida ei lülitata veekao hulka. Omatarbevee hulka ei arvestata tuletõrjeks võetavat vett ega võetud vee kogust, mida vee-ettevõtja kasutab muuks otstarbeks (nt kontoriruumides). Omatarbevett ei arvestata müüdüd vee mahu hulka.

Veekaole hinnangu andmine on oluline, sest see mõjutab:

- elektrienergia kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem kulub elektrit vee pumpamiseks ja elektrienergiat joogivee puhastamiseks);
- kemikaalide kulu (mida väiksem on veekadu, seda väiksem on kemikaalide kulu, juhul kui vee töötlemisel kemikaale kasutatakse);
- keskkonnatasude kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem tuleb maksta vee erikasutusõiguse tasu).

Olulise tähtsusega on veekao tekkimisel ehitatud torustiku vanus, ehituskvaliteet ja materjal.

TV poolt esitatud andmete põhjal prognoositakse veekaoks 2014.a-l 6,62 tuh m³ ehk 10,0% torustikesse sisestatud veest

TV prognoosib esitatud andmete kohaselt veekaoks 2014.a-l 6,62 tuh m³ ehk 10,0% torustikesse sisestatud vee mahust.

KA seisukoht veekao 6,62 tuh m³ ehk 10,0% osas

Ülevaate saamiseks veekadude muutuse kohta ajas, koostas KA ettevõtja poolt esitatud andmete alusel tabeli (vt tabel 6).

Tabel 6 Veekadu TV tegevuspiirkonnas

	VEEKADU	Ühik	2011	2012	2013	2014
1.	Ammutatud vesi	tuh m ³	62,60	68,88	71,84	69,50
2.	Vee omatarve	tuh m ³	1,50	3,41	3,40	3,40
3.	Omatarbe osakaal ammutatud veest	%	2,4	5,0	4,7	4,9
4.	Ammutatud vesi ilma omatarbeta (rida 1 – rida 2)	tuh m ³	61,10	65,47	68,44	66,10
5.	Võetud vee müüginahku	tuh m ³	50,85	51,42	54,98	59,48
6.	TV veekadu torustikes (rida 4 – rida 5)	tuh m ³	10,25	14,05	13,46	6,62
7.	TV veekadu torustikes (rida 6 / rida 4 × 100)	%	16,8	21,5	19,7	10,0

TV selgituste kohaselt kasutatakse omatarbevett veetöötlusjaama filtrite läbipesuks ja torustike pesuks. 2011.a-l oli omatarbe vee maht 1,50 tuh m³ ja suurenes 2012.a-l 3,41 tuh m³-le (vt tabel 6 rida 2) seoses filtrite pesuvee lisandumisega veetöötlusjaama käivitamisel. 2013.a ja 2014.a-ks prognoosib TV omatarbevee mahu samale tasemele 2012.a tegeliku näitajaga ehk 3,40 tuh m³ (vt tabel 6 rida 2 veerg 2013 ja 2014). **KA peab põhjendatuks 2014.a omatarbevee mahtu 3,40 tuh m³, kuna see ei ületa eelnevate aastate näitajaid ning prognoosimisel on võetud arvesse võetud veeteenuse osutamiseks (filtrite ja torustike pesuks) vajaminevat omatarbevee kogust.**

Tabelist (vt tabel 6) nähtub, et TV tegevuspiirkonnas on aastatel 2011 – 2013 veekao absoluutväärtus (tuh m³) olnud vahemikus 10,25 – 14,05 tuh m³ (vt tabel 6 rida 6) ja veekao osakaal ammutatud vee mahust ilma omatarbeveeta vahemikus 16,8% - 21,5% (vt tabel 6 rida 7). 2014.a-ks prognoosib TV veekaoks 6,62 tuh m³ (vt tabel 6 rida 6 veerg 2014) ning veekao osakaaluks ammutatud vee mahust ilma omatarbeveeta **10,0%** (vt tabel 6 rida 7 veerg 2014) ehk 2 korda ($19,7 / 10,0 = 2,0$) vähem võrreldes 2013.a-ga ja 2,2 korda ($21,5 / 10,0 = 2,2$) vähem võrreldes 2012.a-ga. **KA peab põhjendatuks ettevõtja poolt 2014.a-ks prognoositud veekadu 6,62 tuh m³ ja veekaoprotsenti 10,0% ammutatud vee mahust ilma omatarbeveeta, kuna TV on prognoosinud 2014.a veekao osakaalu märkimisväärset vähenemist võrreldes eelnevate aastatega. Madalam veekao prognoos on saanud võimalikuks tingituna 2013.a-l lõppevatest ühisveevärgitorustike ehitus- ja rekonstruktsioonitöödest.**

3 Veeteenuse hinda lülitatavad tegevuskulud

ÜVVKS § 14 lg 2 ning sellest lähtuvalt Juhendi punkti 7.1 järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil. Juhendi punkti 7.2 kohaselt lülitatakse veeteenuse hindadesse tegevuskulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus. Juhendi punkti 2.15 kohaselt on tegevuskulud hinda lülitatavad põhjendatud kulud, mis ei sisalda kapitalikulu ja finantskulu (finantskuludeks võivad olla kulud investeringutelt tütar- või sidusettevõttesse, kulud muudelt pikaajalistelt finantsinvesteringutelt, intressikulud, kahjum valuutakursi muutustest või kahjum lühiajalistelt finantsinvesteringutelt¹³). Alljärgnevalt annab KA hinnangu Hinnataotluses esitatud tegevuskulude kohta.

Kaalutlusi, kas veeteenuse hinda lülitatud tegevuskulud on ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 alusel põhjendatud, teostab KA tuginedes Juhendi p 4.2 kuni 4.8.

Juhendi punktist 4.2 lähtuvalt jagunevad tegevuskulud alljärgnevalt:

- 1) mittekontrollitavad kulud;
- 2) kontrollitavad kulud, kusjuures KA annab eraldi hinnangu kontrollitavatest kuludest elektrienergia kulule ning ülejäänud kontrollitavatele tegevuskuludele ehk muule kontrollitavale tegevuskulule.

3.1 Mittekontrollitavad kulud

Juhendi punkti 4.4 kohaselt on mittekontrollitavad kulud need, mis ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevusest, vaid sõltuvad täielikult ettevõtja välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest). TV-l on mittekontrollitavateks kuludeks vee erikasutusõiguse tasu ja

¹³ <http://www.rmp.ee/raamatupidamine/rtj/>; RTJ Lisa 2 Kasumiaruande kirjete selgitus

saastetasu. Samuti võib mittekontrollitava kuluna käsitleda maamaksu kulu ja riigilõivu kulu, kuid kuna nimetatud kulude osakaal TV tegevuskulude seas on väga väike, siis analüüsib KA maamaksu ja riigilõivu kulu kontrollitavate kulude seas koos muude kontrollitavate tegevuskuludega.

KA on vee-ettevõtjatele välja töötanud mittekontrollitavate kulude põhjendatuse hindamiseks Küsimustikus leheküljed „Tabel F. Keskkonnatasud“ ja „Tabel B. Kasumiaruanne“.

TV poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinda lülitatud mittekontrollitavad kulud summas 9,85 tuh €

TV on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud mittekontrollitavateks kuludeks kokku 9,85 tuh €, mille kujunemist kajastab alljärgnev tabel (vt tabel 7).

Tabel 7 TV tarbijate veeteenuse hinda lülitatavad mittekontrollitavad kulud

Re a nr		Ühik	2011	2012	2013	2014
1	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh.€	4,16	5,05	5,52	5,61
2	sh vee erikasutusõiguse loaga lubatud vee koguse piires	tuh.€	4,16	5,04	5,52	5,61
3	Saastetasu	tuh.€	88,64	71,59	75,86	4,24
4	sh vee erikasutusõiguse loaga lubatud saasteainete koguse piires	tuh €	10,22	11,08	12,41	4,24
5	sh vee erikasutusõiguse loaga lubatud saasteainete koguse ületamisel	tuh €	78,42	60,51	63,45	0,00
6	Kokku mittekontrollitavad kulud	tuh.€	92,81	76,65	81,38	9,85
7	Muutus võrreldes eelmise aastaga	%		-17,4	6,2	-87,9

KA seisukoht mittekontrollitavate kulude osas

Esitatud andmete kohaselt (vt Tabel 7) prognoosib TV 2014.a-ks veeteenuse hinda lülitatavateks mittekontrollitavateks kuludeks 9,85 tuh €, mis on 87,9% (vt Tabel 7 rida 7 veerg 2014) väiksemad kui 2013.a kulud. Tabelist (vt tabel 7) nähtub, et 2014.a-l prognoosib ettevõtja vee erikasutusõiguse tasu suurenemist 5,52 tuh €-lt 5,61 tuh €-le (vt tabel 7 rida 2 veerg 2013 ja 2014) ja keskkonda heidetava, vee erikasutusõiguse loaga lubatud, saastekoguste eest tasutava saastetasu vähenemist 12,41 tuh €-lt 4,24 tuh €-le (vt tabel 7 rida 4 veerg 2013 ja 2014).

Järgnevalt annab KA hinnangu TV poolt veeteenuse hinda lülitatavatele mittekontrollitavatele kuludele kulukomponentide lõikes.

3.1.1 Vee erikasutusõiguse tasu

Vee erikasutusõiguse tasu kujuneb prognoositud ammutatud vee kogusele KeTS § 10 lg 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruse „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ § 1 osundatud vee erikasutusõiguse tasumäärade rakendamisel.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt võetakse vee erikasutusõiguse määrad täielikult arvesse vee erikasutusõiguse tasu arvestamisel, küll aga peab ettevõtja põhjendama vee erikasutusõiguse määradega maksustatavaid vee koguseid.

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi KeTS) § 10 lg 1 kohaselt makstakse vee erikasutusõiguse tasu õiguse eest võtta veekogust või põhjaveekihist vett erikasutuse korras.

TV poolt kooskõlastamiseks esitatud vee erikasutusõiguse tasu 5,61 tuh €

Hinnataotluse kohaselt soovib TV veeteenuse hinda lülitada vee erikasutusõiguse tasu summas 5,61 tuh €.

KA seisukoht vee erikasutusõiguse tasu 5,61 tuh € osas

Vee erikasutusloa nr L.VV/319881, kehtivusega 18.12.2010 – 17.12.2015, kohaselt on TV-l õigus ammutada joogivett kesk-devoni veekihist. Vabariigi Valitsuse määruse „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ § 1 kohaselt on alates 01.01.2014 vee erikasutusõiguse tasumäär 2014.a.-l vee ammutamisel devoni põhjaveekihist ordoviitsium-kambriumi kihini **80,65 € / tuh m³ aastas**.

Ammutatud vee kogus on otseselt arvatav müüdud vee kogusest, omatarbevee mahust ja veekaost torustikest. Tulenevalt KA poolt põhjendatuks loetud võetud vee müüginahust **59,48 m³** (vt otsuse p 2.1.1), omatarbevee mahust **3,40 tuh m³** (vt otsuse p 2.2) ja veekaost **6,62 tuh m³** (vt otsuse p 2.2) kujuneb põhjendatud ammutatud vee koguseks **69,50 tuh m³** ($59,48 + 3,40 + 6,62 = 69,50$).

Võttes aluseks:

- 1) KA poolt põhjendatuks loetud ammutatud vee koguse **69,50 tuh m³**;
- 2) vee erikasutusõiguse tasumäära tulenevalt KeTS § 10 lg 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruse „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ §-st 1 (devoni põhjaveekihist ordoviitsium-kambriumi kihini **80,65 €/tuh m³**);

kujuneb vee erikasutusõiguse tasuks **5 605 €** ($80,65 \text{ €/tuh m}^3 \text{ (vee erikasutusõiguse tasumäär veevõtul devoni põhjaveekihist ordoviitsium-kambriumi kihini)} \times 69,50 \text{ tuh m}^3 \text{ (ammutatud vee kogus)} = 5 605 \text{ €}$) ehk **5,61 tuh €**, mis ÜVVKS § 14 lg 2 p 1 ja 3 tulenevalt on põhjendatud lülitada veeteenuse hinda.

3.1.2 Saastetasu

Vee-ettevõtja peab ÜVVKS § 10 lg 1 järgi tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu. Veeseaduse (edaspidi VeeS) järgi on reovee puhastamine vee-ettevõtja kohustus. VeeS § 8 kohaselt on vee-ettevõtja kohustatud soetama endale vee erikasutusloa ja KeTS §-de 3, 5, 17, 20 ja 24 kohaselt maksma veekogu reostamisel keskkonnatasuna saastetasu. KeTS § 14 lg 1 kohaselt rakendatakse saastetasu, kui saasteaineid heidetakse välisõhku, veekogusse, põhjavette või pinnasesse või kõrvaldatakse jäätmeid. Keskkonnatasude rakendamise eesmärk on KeTS § 4 lg 1 järgi vältida või vähendada saasteainete keskkonda heitmisega võimalikku kahju.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt lülitatakse seaduses sätestatud saastetasude määrad täielikult veeteenuse hinda, küll aga peab ettevõtja põhjendama saastekoguseid. Juhendi punkti 4.6 p 5 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda seaduse alusel vee-ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid.

Veeteenuse hinda lülitatava saastetasu põhjendatuse analüüsimiseks on KA HMS § 5 lg 1 tulenevalt (KA-l õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm) välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel hinna taotlemise vormi ehk Küsimustiku Exceli tabelite kujul. Nimetatud küsimustiku leheküljel „Tabel F. Keskkonnatasud“ sisaldub tabel, mida vee-ettevõtja on kohustatud täitma ning mis on ettevõtja poolseks põhjenduseks saastetasude kohta veeteenuse hinnas. „Tabel F. Keskkonnatasud“ on välja töötatud võttes aluseks vee-ettevõtjate poolt regulaarselt riigile esitatavaid saastetasu kohta käivaid vorme.

Saastetasu kulu kujuneb saastekogustele KeTS-s sätestatud saastetasu määrade rakendamisel. Lähtuvalt KeTS § 20 lg 2 p 1 suurendatakse saastetasumäärasid 2,5 korda, kui saasteaineid heidetakse kaitsmata põhjaveega pinnasesse. Lähtuvalt KeTS § 20 lg 2 p 2 suurendatakse saastetasumäärasid 1,5 korda, kui heitekoht asub linna, alevi või supelranna piirides või lähemal kui 200 meetrit kohaliku omavalitsuse otsusega määratud supelrannale või kui heitekoht on meri, piiriveekogu või lõheliste või karpkalaliste kudemis- või elupaigana kaitstav veekogu. TV-le väljastatud vee erikasutusloa nr L.VV/319881 kohaselt kasutab TV Tõrva reoveepuhasti suublana Ohne jõge, mistõttu on nimetatud heitekoha saastetasumäärasid suurendatud 1,5 korda.

KeTS § 20 lg 5 kohaselt, kui kõik saastetasu maksja väljalaskme heitvett iseloomustavad näitajad on vee erikasutusloaga määratud heitvee reostusnäitajate piirväärtustest väiksemad või nendega võrdsed ning vee erikasutaja on esitanud vee erikasutusloa andjale veeseaduse § 21 punktis 6 nimetatud aruande tähtpäevaks ja nõutud andmete ulatuses, vähendatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 kehtestatud saastetasumäärasid selle väljalaskme osas kaks korda.

TV poolt kooskõlastamise esitatud saastetasu 4,24 tuh €

Hinnataotluse kohaselt soovib TV veeteenuse hinda lülitada saastetasu summas 4,24 tuh € ehk 94,9% kogu saastetasust. Ülejäänud saastetasu on seotud purgitud reovee puhastamisega. TV kogu saastetasu 4,47 tuh € kujunemine on kajastatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 8).

Tabel 8 Saastetasude kujunemine 2014.a-l

	SAASTETASUD AASTAL 2014	Tasumäär (€/t)	Kogus loaga (t)	Suubla koefitsient	Efektiivsuskoefitsient t	Kokku (€)
1	BHT7	1 420	1,13	1,5	0,5	1203
2	HA	502,66	1,13	1,5	0,5	426
3	P	9 241	0,11	1,5	0,5	762
4	N	2 457	1,13	1,5	0,5	2082
5	KOKKU (tuh €)					4,47
6	Sellest veeteenuse hinda lülitatud osakaaluga 94,9% (tuh €)					4,24

BHT7 - orgaanilised ained (v.a ühealuselised fenoolid ning v.a nafta, naftasaadused, mineraalõli ning tahke kütuse ja muu orgaanilise aine termilise töötlemise vedelsaadused) ümberarvestatuna nende lagundamise biokeemiliseks hapnikutarbeks seitsme ööpäeva jooksul;

HA – heljum;

P - fosforühendid ümberarvestatuna üldfosforiks;

N - lämmastikuühendid ümberarvestatuna üldlämmastikuks.

SO₄ - sulfaadid

KA seisukoht saastetasu osas

Saastetasudele hinnangu andmiseks jälgis KA saastekoguste dünaamikat aastatel 2011 – 2014 ning koostas tabeli (vt tabel 9) nimetatud aastate saastekoguste kohta.

Tabel 9 TV saastekogused aastatel 2011– 2014

	SAASTEKOGUSED	Ühik	2011	2012	2013	2014
1	veesaaste BHT7	tonn	3,37	2,64	3,04	1,13
2	veesaaste HA	tonn	2,80	2,72	2,37	1,13
3	veesaaste P	tonn	0,37	0,32	0,25	0,11
4	veesaaste N	tonn	2,68	2,62	2,53	1,13

2011 - 2013 saastekogused sisaldavad vee erikasutusloaga lubatud piirnorme ületavaid saastekoguseid, 2014.a-l kõrgendatud saastetasumääraga saastetasu ei tasutud/ ei prognoosita, st vee erikasutusloaga lubatud saastekoguste piirnorme ei ületatud / ületata

Alates 2013.a septembrist puhastab TV kogu tegevuspiirkonna reovee Tõrva uues reoveepuhastis. Varasemalt suunati reovesi puhastamiseks Vanamõisa ja Riiska biotiikidesse, milles eelnevate puhastusseadmete puudumisest tingituna ei suudetud tagada vee erikasutusloas määratud saasteainete koguste piirväärtuseid (keskkonda suunatud heitvees ületati nimetatud piirväärtuseid pidevalt ja väga suures ulatuses) heitvees ning TV-l tuli tasuda kõrgendatud määraga saastetasusid (vt tabel 7 rida 5 veerg 2011 - 2013) vee erikasutusloas kehtestatud nõuetele mittevastava heitvee suunamisel keskkonda. 2014.a-l on TV prognoosinud Tõrva reoveepuhastil saastekoguste märkimisväärset vähenemist võrreldes eelnevate aastate näitajatega, mil reovesi puhastati biotiikides (vt tabel 9 rida 1 - 4) ning vee-ettevõtja ei prognoosi vee erikasutusloas kehtestatud piirnormide ületamist ja kõrgendatud määraga saastetasude maksmist (vt tabel 7 rida 5 veerg 2014). Ettevõtja on 2014.a saastekoguste prognoosimisel lähtunud 05.07.2012 sõlmitud saastetasude asendamise lepingu muutmise lepingu lisas eesmärgiks seatud saasteainete kogustest peale keskkonnakaitseinvesteeringu (reoveepuhasti rajamise) teostamist (vt tabel 9 veerg 2014 read 1 - 4).

KA aktsepteerib TV lähenemist võtta uue puhasti 2014.a-l saastekoguste prognoosimisel aluseks saastetasude asendamise lepingus eesmärgiks seatud saastekogused (BHT7 saastekogust 1,13 t, heljumi saastekogust 1,13 t, fosfori saastekogust 0,11 t ja lämmastiku saastekogust 1,13 t reoveepuhastist väljuvas heitvees), kuna need olid aluseks keskkonnakaitseinvesteeringu teostamisel ning ei ületa vee erikasutusloas määratud saasteainete koguste piirväärtuseid.

2014.a-ks prognoosib TV kõik heitvee reostusnäitajad vee erikasutusloas kehtestatud nõuetele vastavaks. KeTS § 20 lg 5 kohaselt kui kõik saastetasu maksja väljalaskme heitvett iseloomustavad näitajad on vee erikasutusloaga määratud heitvee reostusnäitajate piirväärtustest väiksemad või nendega võrdsed ning vee erikasutaja on esitanud vee erikasutusloa andjale veeseaduse § 21 punktis 6 nimetatud aruande tähtpäevaks ja nõutud andmete ulatuses, vähendatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 kehtestatud saastetasumäärasid selle väljalaskme osas kaks korda. Kuna TV heitvett iseloomustavad näitajad on prognoositud 2014.a-ks vastama KeTS § 20 lõikes 5 nimetatud tingimustele, siis on TV saastetasude arvutamisel rakendanud koefitsienti 0,5 (vt tabel 9 veerg Efektiivsuskoefitsient). **KA nõustub TV poolt koostatud prognoosiga efektiivsuskoefitsiendi osas (0,5), kuna TV on efektiivsuskoefitsiendi prognoosimisel lähtunud asjaolust, et keskkonnakaitseinvesteeringu teostamise järgselt saavutatakse saastetasude asendamise lepingus eesmärgiks seatud saastekogused, mis ei ületa vee erikasutusloas määratud saasteainete koguste piirväärtuseid.**

KA peab põhjendatuks TV poolt suublale rakendatud koefitsienti 1,5, kuna see põhineb vee-erikasutusloas KeTS § 20 lg 2 alusel sätestatud suubla koefitsiendil (väljalaskmel

nimetusega Tõrva linna reoveepuhasti on vee erikasutusloa nr L.VV/319881 kohaselt suubla koefitsiendiks on 1,5).

KA leidis, et TV saastetasude arvutuses kasutatud saastetasumäärad (vt tabel 8; veerg „Tasumäär“) on vastavuses KeTS § 20 lg 1 sätestatule, mistõttu peab KA neid põhjendatuks.

Saastetasu (vt tabel8) kujuneb saastekoguse, saastetasumäära, suubla koefitsiendi ja KeTS § 20 lg 5 osundatud efektiivsuskoefitsiendi 0,5 korrutisena.

Eeltoodust lähtuvalt on KA pidanud põhjendatuks TV poolt saastetasude arvutamisel kasutatud saastekoguseid, saastetasumäärasid, suubla koefitsienti ja efektiivsuskoefitsienti, mistõttu on kujunenud põhjendatuks saastetasu summas 4,47 tuh € (vt tabel 8 rida 5 veerg Kokku). Lähtudes purgimisteenuse osakaalust 5,1% kogu puhastatava reovee müüginahus, on TV eristanud purgimisteenuse osutamise seotud saastetasu kulu 0,23 tuh € ($4,47 \times 5,1 / 100 = 0,23$). Seega kujuneb veeteenuse hinda lülitatavaks saastetasu summaks 4,24 tuh € ($4,47 - 0,23 = 4,24$) ehk 94,9% kogu saastetasu kulust.

KA peab põhjendatuks ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 alusel lülitada veeteenuse hinda saastetasu 4,24 tuh €, kuna nimetatud summa on saadud KA poolt põhjendatuks loetud saastekoguste korrutamisel KeTS § 20 lg 1 toodud 2014.a saastetasumääradega ja vee erikasutusloas (nr L.VV/319881) KeTS § 20 lg 2 alusel sätestatud suubla koefitsiendiga, KeTS § 20 lõikes 5 osundatud efektiivsuskoefitsiendiga ning TV ei ole lülitanud veeteenuse hinda vabaturuteenuse osutamise (purgitava reovee puhastamisega) seotud saastetasu.

3.2 Kontrollitavad kulud

Kaalutlusi, kas veeteenuse hinda lülitatud kontrollitavad kulud on ÜVVKS § 14 lg 2 p 1, 3 ja 4 alusel põhjendatud, teostab KA tuginedes Juhendi p 4.2 kuni 4.8.

Kontrollitavate kuludena defineerib KA vastavalt Juhendi punktile 4.3 kulusid, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu.

Juhendi punkti 4.6 kohaselt ei lülitata veeteenuse hindadesse alljärgnevat kuluartikleid (analoogselt Vee Määrusega, mida rakendatakse juhul, kui vee-ettevõtja hind ei vasta ÜVVKS-s kajastatud põhimõtetele):

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlus, kingitused ja annetused;
- 3) veeteenuse vahendajatele makstavad tasud;
- 4) põhitegevusega mitteseotud kulud;
- 5) seaduse alusel vee-ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid;
- 6) finantskulud;
- 7) vee-ettevõtja tulumaksukulu (näiteks dividendide tulumaksu kulu);
- 8) teised ettevõtte majandusanalüüsi käigus mittepõhjendatuks osunud kulud.

Juhendi punkti 4.8 kohaselt kasutatakse ettevõtja kulude analüüsi süstemaatilisel teostamisel muuhulgas alljärgnevat meetodeid:

- 1) kulude dünaamika jälgimine ajas ning selle võrdlus tarbijahinnaindeksi dünaamikaga;
- 2) erinevate kulukomponentide põhjendatuse süvaanalüüs (sh. eksperthinnangud);

- 3) vee-ettevõtja tegevuskulude ning nende põhjal arvatud statistiliste näitajate võrdlemine teiste vee-ettevõtjate näitajatega.

TV poolt esitatud veeteenuse hinda lülitatavad kontrollitavad kulud 110,70 tuh €

TV on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud kontrollitavateks kuludeks kokku 110,70 tuh €, sellest:

- kulud elektrienergiale 30,003 tuh €;
- muud kontrollitavad tegevuskulud 80,693 tuh €.

Nimetatud kontrollitavatele kuludele annab KA käesoleva arvamuse järgnevatel punktides eraldi hinnangu.

Kontrollitavate tegevuskulude põhjendatust hindab KA TV poolt Hinnataotlusega esitatud andmete ning menetluse käigus saadud ettevõtja selgituste alusel.

3.2.1 Elektrienergia kulu

TV poolt esitatud andmed elektrienergia kulu 30,00 tuh € osas

Esitatud Hinnataotluse kohaselt on TV prognoosinud veemajanduse objektide elektrienergia kuluks 31,48 tuh €, mille kujunemise on TV Hinnataotluses kajastanud tarbimispunktide lõikes. Purgimisteenusele on nimetatud kulust eristatud 1,48 tuh €, lähtudes purgimisteenuse osakaalust puhastatava reovee müüginahus ja purgitava reovee kontsentratsioonist (1,5 korda kõrgem) võrreldes ühiskanalisatsiooni kaudu puhastisse jõudva reovee kontsentratsiooniga. Veeteenuse hinda soovib TV lülitada elektrienergia ostukulu 30,00 tuh €, mis jaguneb võetud vee teenuse elektrikuludeks 7,828 tuh € ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise elektrikuludeks 22,175 tuh €.

KA seisukoht elektrienergia kulu 30,00 tuh € osas

Vee-ettevõtja kasutab elektrienergiat vee ja reovee pumpamiseks ning vee ja reovee puhastamiseks. Hinnangu andmiseks elektrienergia kulu kujunemise kohta koostas KA alljärgneva tabeli (vt tabel 10), võttes aluseks ettevõtja poolt Hinnataotluses aastate 2011 – 2014 kohta esitatud andmeid.

Tabel 10 TV veemajandusobjektide elektrienergia kogused ja kulu

ELEKTRIENERGIA KOGUSED JA KULU			2011	2012	2013	2014
1	Elektrienergia tarbimine kokku	MWh	81,08	113,30	162,95	320,90
2	sh võetud vee teenusega seotud tarbimine	MWh	62,58	84,90	81,99	81,99
3	sh reovee pumpamisega seotud tarbimine	MWh	18,49	28,40	26,66	40,00
4	sh reovee puhastamisega seotud tarbimine	MWh	90,00	0,00	54,30	198,91
5	Võetud vee müüginahus	tuh m ³	50,85	51,42	54,98	59,48
6	Võetud vee teenusega seotud elektrienergia erikulu (rida 2 /rida 5)	kWh/m ³	1,2308	1,6513	1,4913	1,3785
7	Veemajandusobjektide kulud elektrienergiale kokku	tuh €	5,82	9,72	16,17	31,48
8	Elektrienergia keskmine hind veemajandusobjektidel	€/kWh	0,072	0,086	0,099	0,098
9	Keskmise hinna muutus	%		19,6	15,6	-1,1

Hinnangu andmiseks prognoositud elektrienergia kulule annab KA kõigepealt hinnangu prognoositud **elektrienergia kogusele**. KA annab eraldi hinnangu võetud vee teenusega seotud elektrienergia kogusele, reovee pumpamisega seotud elektrienergia kogusele ning reovee puhastamisega seotud elektrienergia kogusele.

Võetud vee teenusega seotud elektrienergia kogus. Võetud vee teenusega seotud elektrienergiat tarbib TV veetöötlusjaamades ja puurkaevpumplates. Puurkaevude ja veetöötlusjaamade arv TV tegevuspiirkonnas on aastatel 2011 – 2014 alljärgnev:

		2011	2012	2013	2014
Puurkaevude arv	tk	4	4	2	2
Veetöötlusjaamade arv	tk	1	2	2	2

Eeltoodud tabelist nähtub, et võetud vee teenuse osutamise seotud objektide arv on olnud pidevas muutumises. 2013.a alguses on võetud vee teenuse osutamiseks kasutatud objektide arv sama, mis hinnakooskõlastamise aluseks oleval 2014. aastal, mistõttu peab KA võimalikuks lähtuda võetud vee teenusega seotud elektrikulu hindamisel 2014.a-l vaid 2013.a elektrikulust.

Kuna elektrikulu on sõltuvuses lisaks objektide arvule ka võetud vee müüginahust, siis hinnangu andmiseks võetud vee teenusega seotud elektrienergia kogusele, leidis KA elektrienergia erikulu võetud vee müüginahu suhtes (vt tabel 10 rida 6). Võetud vee teenusega seotud elektrienergia erikulu võetud vee müüginahu suhtes on 2013.a-l prognoositud, tuginedes 10 kuu tegelikele andmetele, vähenema 1,4913 kWh-le/m³. 2014.a-l on prognoositud elektrienergia erikulu vähenemist veelgi ning seda tasemele 1,3785 kWh-le/m³ (vt tabel 10 rida 6 veerg 2013 ja 2014). **KA peab põhjendatuks 2014.a veevarustuse teenuse osutamise seotud elektrienergia erikulu TV tegevuspiirkonnas 1,3785 kWh/m³, kuna ettevõtja on prognoosimisel lähtunud ühisveevärgisüsteemi seadmete tegelikust tarbimisest ning erikulu on prognoositud võrreldes 2013.a-ga vähenema. Tulenevalt KA poolt käesoleva otsuse p 2.1.1 põhjendatuks loetud võetud vee müüginahust (59,48 tuh m³) peab KA põhjendatud võetud vee teenusega seotud elektrienergia koguseks 81,99 MWh (1,3785 × 59,48 = 81,99 MWh).**

Reovee pumpamisega seotud elektrienergia kogus. Reovee pumpamisega seotud elektrienergiat tarbib TV reovee pumplates. Reoveepumplate arv TV tegevuspiirkonnas aastatel 2011 – 2014 on alljärgnev:

	2011	2012	2013	2014
Reoveepumplate arv (tk)	4	4	18	18

Ülaltoodud andmetest nähtub, et reoveepumplate arv suureneb perioodil 2011 – 2014 4-lt pumplalt 18-le. Reoveepumplate elektritarbimine oli 2011.a 18,9 MWh ja suurenes 2012.a-l 28,6 MWh-le (vt tabel 10 rida 3 veerg 2011 ja 2012) ehk 1,5 korda (28,6 / 18,9 = 1,5). TV on selgitanud reoveepumplate tarbimise kasvu asjaoluga, et 2012.a sademeterikkal aastal esines ülepumpla üleujutamist jõeveega, mis oluliselt suurendas ülepumpla elektritarbimist. 2013.a-l on TV prognoosinud reoveepumplate elektrienergia koguseks 26,66 MWh (vt tabel 10 rida 3 veerg 2013) ehk tarbimise vähenemist võrreldes 2012.a tegeliku näitajaga 1,9 MWh (28,6 – 26,7 = 1,9) võrra, lähtuvalt 10 kuu tegelikest andmetest. 2013.a lõpus lõppevad ühiskanalisatsioonisüsteemi ehitustööd, mis on seotud uue piirkonna ühiskanaliseerimisega ja reovee pumpamisega teise asukohta (reoveepuhastisse seniste biotiikide asemel, mis paiknesid kahes erinevas kohas). 2013.a augustist on osaliselt süsteemi lülitatud ka Projekti raames valminud reoveepumplad. TV poolt esitatud andmete kohaselt moodustab 2013.a-ks

prognoositud elektritarbimisest (26,7 MWh) nelja seni töötanud pumpla tarbimine 22,6 MWh (säilivad) ning uute Projekti raames lisandunud reoveepumplate tarbimine 4,1 MWh. 12 uue reoveepumpla kuiseks elektritarbimiseks on prognoositud oktoobri tegelike andmete alusel 1,1 MWh. Seejuures on TV selgitanud, et osade pumplate puhul kajastavad oktoobri andmed vaid pumpla testimisel tarbitud elektrienergia kogust, mis on väiksem kui pumplad töötaksid tavarežiimil. Tavarežiimil töötavate reoveepumplate keskmiseks elektrikuluks kujuneks ettevõtja hinnangul 1,3 MWh. 2014.a-l prognoosib TV 18 reoveepumpla elektritarbimiseks kokku 40,00 MWh (vt tabel 10 rida 3 veerg 2014) ehk kasvu võrreldes 2013.a-ga 13,3 MWh ($40,0 - 26,7 = 13,3$) võrra. Võttes arvesse seni töötanud ja samal mahul töötamist jätkava 4 pumpla elektri tarbimist (22,6 MWh), ja lisanduva 14 reoveepumpla elektri tarbimist (lisanduvad seoses vajadusega reovett suunata biotiikide asemel uues asukohas paiknevasse reoveepuhastisse ning seoses uute piirkondade liitmise vajadusega), kujuneb elektrikuluks kogu Projekti raames rajatud ühiskanalisatsioonisüsteemi tööle rakendamisel 40,8 MWh (1,3 MWh keskmine pumpla elektritarbimine, kui pumpla töötab täisvõimsusel $\times 14 + 22,6 \text{ MWh} = 40,8 \text{ MWh}$). **Kuna TV on 2014.a elektrienergia koguse prognoosinud lähtuvalt muutustest tegevuspiirkonna ühiskanalisatsioonisüsteemis (2013.a-l lisandunud 14 reoveepumplat), peab KA põhjendatuks 2014.a elektrienergia kogust reovee pumpamisel 40,00 MWh.**

Reovee puhastamisega seotud elektrienergia kogus. TV puhastab alates 2013.a septembrist kogu tegevuspiirkonna reovee Tõrva reoveepuhastis. 2013.a-l ehitustööde ajal tarbitud elektrienergia kulu kuulus tasumisele ehitaja poolt, mistõttu on ülaltoodud tabelis (vt tabel 10 rida 4 veerg 2013) kajastatud 2013.a nelja kuu (alates käivitamisest 2013.a septembris) reoveepuhasti elektrienergia kogused, võttes arvesse 2013.a septembri ja oktoobri tegelikke andmeid ning kahe kuu osas prognoosandmeid vastavalt 2013.a septembri ja oktoobri keskmisele tarbimisele.

2014.a-ks prognoosib TV reovee puhastamiseks kuluvaks elektrienergia koguseks 198,91 MWh. TV on prognoosimisel lähtunud 2013.a septembri ja oktoobri st puhasti käivitamise järgsete kuude tegelikust keskmisest elektritarbimisest (keskmiselt 13,576 MWh kuus), lisades 2014.a prognoosile täiendavalt ventilatsiooniseadmete ja 5 kuu kütteseadmete elektritarbimise (36 MWh aastas), kuna eelnimetatud kahe kuu jooksul kütte- ja ventilatsiooniseadmeid ei rakendatud.

Kuna TV on prognoosinud 2014.a koguse lähtuvalt puhastil tegelikult tarbitud kogustest, lisades täiendavalt ventilatsiooniseadmete ja külmematel kuudel kütteseadmete poolt tarbitava elektrienergia koguse ning 2014.a-ks prognoositud elektrienergia kogus ei ületa puhasti projektijärgset elektritarbimist, siis peab KA põhjendatuks TV poolt prognoositud elektrienergia kogust reoveepuhastis 198,91 MWh.

Kogu reovee puhastamisega seotud elektritarbimisest on TV eristanud purgimisteenuse osutamisega seotud elektrikulu 1,48 MWh, võttes arvesse purgitava reovee osakaalu kogu puhastatavast reoveest ja 1,5-korda kõrgemat kontsentratsiooni võrreldes ühiskanalisatsiooni kaudu puhastisse jõudva reoveega.

Seega kujuneb põhjendatud elektritarbimiseks reovee puhastamisel 2014.a-l 183,61 MWh ($198,91 - 15,30 = 183,61$).

Tulenevalt KA poolt põhjendatuks loetud võetud vee teenuse osutamiseks kasutatavate objektide elektrikogusest (81,99 MWh), reovee pumpamisega seotud elektrikogusest (40,00 MWh) ja reovee puhastamise teenuse seotud elektrikogusest (183,61 MWh) loeb KA põhjendatuks veeteenusega seotud elektrienergia koguse 305,60 MWh ($81,99 + 40,00$

+ 183,61 = 305,60), sh võetud vee teenusega seotud 81,99 MWh ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega seotud 223,61 MWh (40,00 + 183,61 = 223,61).

Elektrienergia hind. 2013.a-l toimus elektrituru avanemine ning TV ostab elektrienergiat vabaturult. Kuna turu avanemine on toonud kaasa elektrienergia hinnatõusu, siis keskmine kulu elektrienergiale kasvab. Elektrienergia ostmiseks vabaturult korraldas Eesti Vee-ettevõtete Liit (edaspidi EVEL) ühishanke „EVEL-ga seotud isikute elektrienergia ühishange“. Ühishankel esitasid oma pakkumised neli erinevat elektrienergia müüjat 7 erineva riskitasemega hinnapaketi osas. Mida suurema osa elektrienergiast ostab vee-ettevõtja börsihinnaga seda suurema riskiastmega paketi on tegemist, sest börsil toimuvat on raske ette ennustada. Hanke raames valis TV perioodiks 01.01.2014 – 31.12.2014 paketi „Fikseeritud hinnaga pakett (100%) 12 kuuks“, mille osas tegi soodsaima pakkumise Eesti Energia AS. Pakkumise kohaselt kujuneb 12 kuu jooksul konstantseks elektrienergia hinnaks 43,68 €/MWh ehk 4,368 senti/kWh ($43,68 \times 100 / 1000 = 4,368$).

KA peab põhjendatuks elektrienergia hinda 4,368 €senti/kWh, kuna see põhineb avaliku hanke tulemusel kujunenud, odavaimal fikseeritud hinnaga elektrienergia hinnapakumisel.

Lähtuvalt alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 66 lõikes 12 sätestatust lisanduvad elektrienergia hinnale elektrienergia aktsiis **0,447 senti/kWh** ning lähtuvalt elektrituruseaduse § 59² lõikest 1 lisandub taastuvenergia tasu, mis 2014.a-l saab olema **0,77 senti/kWh**¹⁴.

Prognoositud võrguteenuse kulu. TV ostab Hinnataotluses esitatud andmete kohaselt 2013.a-l võrguteenust pakettidega VÕRK1, VÕRK2, VÕRK4 ja VML2 Elektrilevi OÜ-lt KA poolt kooskõlastatud hindadega. Prognoositud, veeteenuse osutamisel kasutatavad võrguteenuse tasud vastavad KA poolt 29.04.2013 otsusega nr 7.1-5/13-007 kooskõlastatud võrgutasudele. **KA poolt kooskõlastatud võrgutasude rakendamisel kujuneb põhjendatud keskmiseks võrguteenuse hinnaks võetud veeteenuse osutamisel 3,962 €senti/kWh ja reovee ärajuhtimise ning puhastamise teenuse osutamisel 4,332 €senti/kWh.**

Elektrienergia kulu kokku. Ülevaate TV poolt prognoositud 2014.a veeteenuse osutamisega seotud elektrienergia kulu – 30,00 tuh € kujunemisest annab alljärgnev tabel (vt tabel 11):

Tabel 11 TV elektrikulu kujunemine

	2014 ELEKTRIKULU	Kogus (MWh)	Elektrienergia hind (€senti/kWh)	Võrguteenuse keskmine hind (€senti/kWh)*	Taastuvenergia hind (€senti/kWh)	Elektriaktsiisi hind (€senti/kWh)	Kulu elektrienergiale (tuh €)
1.	Võetud vee teenusega seotud elektrienergia	81,99	4,368	3,962	0,77	0,447	7,828
2.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega seotud elektrienergia	223,61	4,368	4,332	0,77	0,447	22,175
3.	KOKKU	305,60					30,00

*sisaldab reaktiivenergia kulu

KA, kontrollinud et:

¹⁴ <http://elering.ee/taastuvenergia-tasu-vaheneb-tuleval-aastal-115-protsenti/>

1) taastuenergia tasu vastab 2014.a-ks kehtestatud taastuenergia tasule (0,77 €senti/kWh) ning elektrienergia aktsiis vastab alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 66 lõikes 12 sätestatud elektrienergia aktsiisile (0,447 €senti/kWh);

2) veeteenuse osutamiseks kasutatavad võrguteenuse tasud vastavad KA poolt 29.04.2013 otsusega nr 7.1-5/13-007 kooskõlastatud võrgutasudele (kooskõlastatud võrgutasude rakendamise tulemusena kujuneb võetud vee teenuse osutamisel kaalutud keskmine võrgutasu 3,962 €senti/kWh, reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisel kaalutud keskmine võrgutasu 4,332 €senti/kWh);

3) TV on vabaturult ostetava elektrienergia hinna arvestanud lähtuvalt EVEL'i poolt korraldatud hanke tulemusena parima pakkumise teinud elektrimüüja hinnast, mille kohaselt kujuneb fikseeritud hinnaga paketi 12 kuu elektrienergia hinnaks 4,368 senti/kWh;

peab põhjendatuks võetud vee teenuse osutamisel kujunevat kaalutud keskmist hinda 9,547 €senti/kWh ($4,368 + 3,962 + 0,77 + 0,447 = 9,547$); reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisel kujunevat kaalutud keskmist hinda 9,917 €senti/kWh ($4,368 + 4,332 + 0,77 + 0,447 = 9,917$).

Tulenevalt KA poolt põhjendatuks loetud elektrienergia kogusest (305,60 MWh) ja kaalutud keskmisest elektrienergia hinnast (0,09818 €/kWh) loeb KA ÜVVKS § 14 lg 2 p 1 ja 4 tulenevalt põhjendatud veeteenuse hinda lülitatavaks elektrienergia kuluks 2014.a-l 30,00 tuh € ($7,828 + 22,175 = 30,00$), millest 7,828 € ($81,99 \times 9,547 / 100 = 7,828$) on põhjendatud lülitada võetud vee teenuse hinda; 22,175 tuh € ($223,61 \times 9,917 / 100 = 22,175$) on põhjendatud lülitada reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinda.

3.2.2 Muud kontrollitavad tegevuskulud

Eelnevalt on KA punktides 3.1.1, 3.1.2 ja 3.2.1 andnud hinnangu tegevuskuludest mittekontrollitavatele kuludele ja kontrollitavatest kuludest elektrienergia kulule. Järgnevalt analüüsib KA muid kontrollitavaid tegevuskulusid.

Juhendi punktist 4.8 tulenevalt kasutab KA ettevõtja tegevuskulude analüüsil kulude dünaamika jälgimist ajas ning selle võrdlust THI dünaamikaga.

Juhendi punkt 4.6.1 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu, sest maksmata arvete kulu lülitamine veeteenuse hinda ning seeläbi korrektselt arveid tasuvate isikute veeteenuse hinda ei ole põhjendatud ja õiglane korrektselt arveid tasuvate tarbijate suhtes. Veeteenuse hind, mis sisaldaks ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulusid ei vastaks ÜVVKS § 14 lg 2 ja selle alusel välja töötatud Juhendi punktis 4.6.1 toodud põhimõtetele.

TV poolt esitatud andmed muude kontrollitavate tegevuskulude 80,69 tuh € osas

TV on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud kooskõlastatavas veeteenuse hinnas kajastuvateks muudeks kontrollitavateks tegevuskuludeks kokku 80,69 tuh €. Muude kontrollitavate tegevuskulude 80,69 tuh € kujunemist kajastab alljärgnev tabel (vt tabel 12). Tabelis on kajastatud vaid kooskõlastatavasse veeteenuse hinda lülitatud muud tegevuskulud ning tabel ei kajasta muule tegevusele jaotatud tegevuskulusid.

Tabel 12 TV muud kontrollitavad tegevuskulud

	TEGEVUSKULUD		2012	2013	2014
1.	Kemikaalide kulu	tuh €	0,22	0,21	2,36
2.	Kulu analüüside teostamiseks	tuh €	1,75	0,78	4,30
3.	Remondi- ja hoolduskulud	tuh €	0,17	0,16	4,00
4.	Kulud töövahenditele	tuh €	2,91	1,94	1,91
5.	Hoonete ja ruumide kulud	tuh €	0,56	0,30	0,72
6.	Bürookulud	tuh €	1,02	2,70	2,66
7.	Transpordikulud, sõidukite majandamise kulud	tuh €	3,84	8,73	10,56
8.	Telekommunikatsiooni- ja infotehnoloogilised kulud	tuh €	0,40	0,19	1,06
9.	Töötervishoiu ja -ohutuse alased kulud	tuh €	0,40	0,25	0,25
10.	Koolituskulud	tuh €	0,07	0,17	0,17
11.	Äri- ja konsultatsiooniteenused	tuh €	5,68	0,00	0,00
12.	Muud mitmesugused tegevuskulud	tuh €	8,80	2,46	3,78
13.	Tööjõukulud	tuh €	37,68	49,11	48,93
14.	TEGEVUSKULUD KOKKU	tuh €	63,48	67,00	80,69
15.	Tegevuskulude muutus võrreldes eelmise aastaga	%		5,5	20,4
16.	Veeteenuse müügiimaht kokku	tuh m ³	101,1	107,6	118,7
17.	Tegevuskulude erikulu müügiimahu suhtes	€/m ³	0,63	0,62	0,68
18.	Erikulu muutus võrreldes eelmise aastaga	%		-0,9	9,2
19.	THI	%	3,9	3,2	2,8

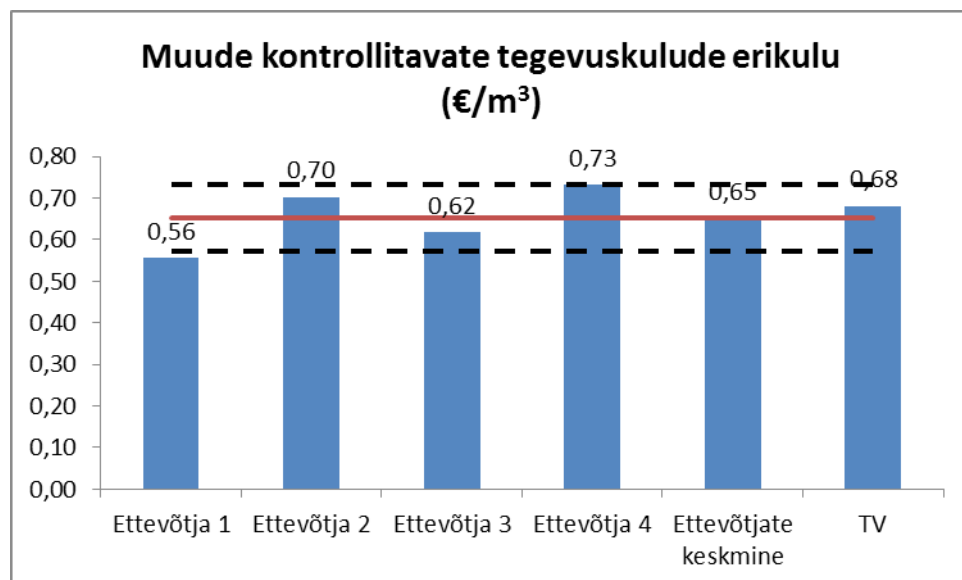
KA seisukoht muude kontrollitavate tegevuskulude 80,69 tuh € osas

TV määrati Tõrva linnas vee-ettevõtjaks 2011.a veebruaris. Seetõttu on TV esitanud ja KA kajastanud tabelis 12 tegelikud täisaasta veeteenuse osutamisega seotud kulud 2012.a kohta (kokku 63,48 tuh €, vt tabel 12 veerg 2012) ja jätnud kajastamata 2011.a. 2013.a muud kontrollitavad tegevuskulud summas 67,00 tuh € (vt tabel 12 veerg 14 rida 2013) ehk kasvu võrreldes 2012.a tegeliku näitajaga 5,5% (vt tabel 12 veerg 15 rida 2013) on TV prognoosinud tuginedes 8 kuu tegelikele andmetele ja muudatustele TV tegevuspiirkonnas (kulude suurenemine seoses reoveepuhasti valmimise ja uue tehnika haldamise, hooldamisega jm). 2014.a-ks prognoosib TV muid kontrollitavaid tegevuskulusid summas 80,69 tuh €, mis on 20,4% (vt tabel 12 rida 15 veerg 2013) võrra suuremad kui 2013.a muud kontrollitavad tegevuskulud ja 27,1% ($80,69 / 63,48 \times 100 - 100 = 27,1$) võrra suuremad kui 2012.a muud kontrollitavad tegevuskulud. Muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu oli 2012.a-l 0,63 €/m³ ja väheneb 2013.a-l 0,62 €/m³ (vt tabel 12 rida 17 veerg 2012 ja 2013). 2014.a-ks on muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu prognoositud tasemele 0,68 €/m³ (vt tabel 12 rida 17 veerg 2014) ehk 9,2% kõrgemaks kui 2013.a-l.

Ettevõtja selgituste kohaselt kasvavad kulud 2013.a-l ja 2014.a-l osaliselt seoses Projekti raames rajatud ja kaasaegsete seadmetega varustatud objektide (eelkõige reoveepuhasti) haldamiseks ja käitlemiseks vajaliku kõrgema kvalifikatsiooniga tööjõuressursi suurenemisega (2014.a-l võrreldes 2012.a-ga 11,25 tuh €). 2014.a-l suurenevad kulud võrreldes 2013.a-ga reoveepuhasti käitamiseks kaasnevatest kuludest lähtuvalt (kulud kemikaalidele, analüüside

teostamiseks, reoveesette töötlemiseks jm). Oma osa muude kontrollitavate tegevuskulude kasvule lisab transpordikulu, mis on seotud Projekti raames soetatud uue tehnika (survepesuauto, kopp-laadur) kasutusele võtuga. **KA hinnangul on tööjõukulu ja reovee puhastamise kulude kasv vajalik tarbijatele elutähtsa teenuse varustuskindluse ja kvaliteedi ning keskkonnanõuete täitmise tagamiseks. KA peab põhjendatuks prognoosida kohaliku omavalitsuse poolt läbi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava heakskiidetud masinapargi lisandumisega (survepesuauto, kopp-laadur) kaasnevat suuremat kütuse ning remondi- ja hoolduskulu. Kuid aktsepteerimaks aastal 2014 muu kontrollitava tegevuskulu oluliselt kasvu s.h Projektiga seoses muutunud nõuded tööjõu kvalifikatsioonile (investeeringud reoveepuhasti rajamiseks), lähtus KA kuludele lõpliku hinnangu andmisel Juhendi punktis 4.8.3 kajastatust s.t KA võrdles Juhendi 4.8.3 tulenevalt TV muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu (muud kontrollitavad tegevuskulud võetud vee teenuse ja reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müügi mahu kohta) teiste võrreldavate vee-ettevõtjate vastavate näitajatega. TV-ga võrreldavad vee-ettevõtjad on sellised, kelle müügi mahu ja torustike pikkuse suhe jääb TV müügi mahu ja torustiku pikkuse suhtega $1,6 \text{ tuh m}^3 / \text{km}$ [118,7 (vt tabel 15 rida 16 veerg 2014) / 72 (vt tabel 3 rida 5 ja rida 6 veerg 2014) = 1,6] võrreldavasse vahemikku **0,6 – 2,6** (müügi mahud / torustike pikkus). Alljärgnevalt on KA koostanud joonise 1, kus on välja toodud TV ja teiste võrreldavate vee-ettevõtjate muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu ning kajastatud võrreldavate ettevõtjate muude kontrollitavate tegevuskulude keskmine erikulu (0,65 €/m³) ja standardhälve¹⁵ (antud valimi puhul ± 0,08 €/m³, mis teeb standardhälbe piiridesse jäävaks muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu vahemikuks 0,57 €/m³ kuni 0,73 €/m³).**

Joonis 1 Veeteenuse hinda lülitatud muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu

Jooniselt 1 nähtub, et TV muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu müügi mahu suhtes (0,68 €/m³) on prognoositud 4,6% ($0,68 / 0,65 \times 100 - 100 = 4,6$) kõrgemaks kui teiste KA poolt hinna kooskõlastanud **võrreldavate** vee-ettevõtjate muude kontrollitavate tegevuskulude aritmeetiline keskmine erikulu (0,65 €/m³). Samas jääb TV muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu võrreldavate vee-ettevõtjate keskmise muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu standardhälbe (0,08 €/m³) piiridesse ehk vahemikku 0,57 - 0,73 €/m³. KA on seisukohal, et kontrollitavate tegevuskulude efektiivse juhtimisega peaks muude

¹⁵ Leitud rakendades valimile Excel'i funktsiooni STDEV.S

tegevuskulude erikulu näitaja jääma võrreldavate vee-ettevõtjate muude tegevuskulude keskmise erikulu standardhälbe piiresse ehk mitte ületama näitajat 0,73 €/m³.

Kuna muude kontrollitavate tegevuskulude kasv on seotud tarbijatele elutähtsa teenuse varustuskindluse ja kvaliteedi ning keskkonnanõuete täitmise tagamisega, kohaliku omavalitsuse poolt läbi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava heakskiidetud masinapargi täiendamisega kaasnevate kulude katmisega ning muude kontrollitavate tegevuskulude erikulu on prognoositud KA poolt hinna kooskõlastanud võrreldavate vee-ettevõtjate muude kontrollitavate tegevuskulude aritmeetilise keskmise erikulu (0,65 €/m³) standardhälbe piiresse ehk vahemikku 0,57 - 0,73 €/m³, peab KA ÜVVKS § 14 lg 2 p 1 ja 4 tulenevalt põhjendatuks muid kontrollitavaid tegevuskulusid summas 80,69 tuh € veeteenuse hinnas.

4 Investeeringud

ÜVVKS § 14 lg 2 punktist 2 tulenevalt peab veeteenuse hind katma investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks, mistõttu on oluline hinnata investeeringute põhjendatust veeteenuse hinnas. ÜVVKS § 14² lg 10 on sätestatud KA-le kohustus küsida valla- või linnavalitsuselt arvamust Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. ÜVVKS § 4 mõttest tulenevalt on valla- või linnavalitsuse ülesanne läbi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava **tagada ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkus**. Kui kohalik omavalitsus on kinnitanud vee-ettevõtja poolt prognoositud investeeringute kava vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale, on investeeringute lülitamisega veeteenuse hinda tagatud ka ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 2 täitmine.

TV poolt esitatud Hinnataotluse kohaselt aastatel 2011 – 2015 teostatud ja teostatavad investeeringud on kajastatud alljärgnevas tabelis (vt tabel 13):

Tabel 13 TV veeteenusega seotud investeeringud

		2011	2012	2013	2014	2015	
1.	Veevarustuse teenus	tuh €	0	48	411	0	0
2.	Miniekskavaator	tuh €	0	4	0	0	0
3.	Haagis	tuh €	0	1	0	0	0
4.	Survepesuauto	tuh €	0	0	3	0	0
5.	Veetorustikud	tuh €	0	0	409	0	0
6.	Veetöötlusjaam	tuh €	0	43	0	0	0
7.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus	tuh €	0	5	500	0	0
8.	Miniekskavaator	tuh €	0	4	0	0	0
9.	Haagis	tuh €	0	1	0	0	0
10.	Survepesuauto	tuh €	0	0	24	0	0
11.	Kopp-laadur John Deere	tuh €	0	0	10	0	0
12.	Reoveepuhasti rajamine	tuh €	0	0	57	0	0
13.	Kanalisatsioonitorustikud ja -pumplad	tuh €	0	0	409	0	0
14.	Tagastamatu abi (sihtfinantseerimine) arvel teostatud investeeringud veesektoris (ühtekuuluvusfondist saadud abi)	tuh €	0	321	7 723	0	0

15.	Survepesuauto	tuh €	0	0	199	0	0
16.	Kopp-laadur John Deere	tuh €	0	0	74	0	0
17.	Torustikud	tuh €	0	0	6 114	0	0
18.	Veetöötusjaam	tuh €	0	321	0	0	0
19.	Reoveepuhasti ehitamine	tuh €	0	0	1 335	0	0
20.	Tagastamatu abi (sihtfinantseerimine) arvel teostatud investeeringud veesektoris (v.a ühtekuuluvusfondist saadud abi jm)	tuh €	587	16	645	0	0
21.	Tõrva linnalt TV-le üle antud põhivara	tuh €	587	0	0	0	0
22.	Survepesuauto	tuh €	0	0	10	0	0
23.	Kopp-laadur John Deere	tuh €	0	0	4	0	0
24.	Torustikud	tuh €	0	0	307	0	0
25.	Veetöötusjaam	tuh €	0	16	0	0	0
26.	Reoveepuhasti rajamine	tuh €	0	0	188	0	0
27.	Tänavate taastamistööd	tuh €	0	0	137	0	0
28.	KOKKU INVESTEERINGUD vastavalt ehitiste valmimise aastale (rida 1 + rida 7 + rida 14+ rida 20)	tuh €	587	389	9 279	0	0
29.	Investeeringud TV omavahenditest ja kohustustest, mis lülitatakse veeteenuse hinda	tuh €	0	52,4	908,4	0	0

ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 tulenevalt peab veeteenuse hind katma investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks. Seega on oluline hinnata investeeringute põhjendatust veeteenuse hinnas. Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni rajamine ja arendamine toimub üldjuhul kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava alusel. Valla- või linnavalitsuse ülesanne on läbi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava tagada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkus.

Vee-ettevõtja poolt teostatud investeeringute põhjendatuse hindamisel on ÜVVKS § 14² lg 10 sätestatud KA-le kohustus küsida valla- või linnavalitsuselt arvamust Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. Kui kohalik omavalitsus on kinnitanud vee-ettevõtja poolt prognoositud investeeringute kava vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale, on investeeringute lülitamisega veeteenuse hinda tagatud ka ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 2 täitmine.

26.11.2013 saatis KA Tõrva Linnavalitsusele järelepärimise, milles küsis Hinnataotluses kajastuvate investeeringute vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale vastavalt ÜVVKS § 14² lg 10 sätestatule.

03.12.2013 Tõrva Linnavalitsuselt saabunud vastuste kohaselt on TV poolt Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavuses ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale Tõrva linnas.

Tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 ning Tõrva Linnavalitsuse poolsest kinnitusest, et Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavad ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale, loeb KA põhjendatuks veeteenuse hinnas TV poolt aastatel 2011-2014

omavahendite ja kohustuste arvelt teostatud/teostatavaid investeeringuid summas 960,8 tuh €.

5 Reguleeritava vara, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse arvestus

Reguleeritav vara ja kapitalikulu

Juhendi punkti 5.4 kohaselt on reguleeritava vara määramine vajalik kapitalikulu (põhivara kulumi) ja põhjendatud tulukuse arvutamiseks. Juhendi punkti 5.5 järgi arvestatakse teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud reguleeritava vara hulka.

Juhendi punkti 5.6 järgi ei arvestata reguleeritava vara hulka :

- 1) põhivara, mida põhitegevuses ei kasutata;
- 2) pikaajalisi finantsinvesteeringuid;
- 3) immateriaalset põhivara (välja arvatud arvutitarkvara ja programmide litsentsid ning teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud);
- 4) tagastamatu abi raames (sh sihtfinantseerimise teel) soetatud põhivara;
- 5) tarbijate poolt makstud liitumistasudest soetatud põhivara;
- 6) mittepõhjendatud investeeringuid.

Juhendi punkti 5.7 järgi kasutatakse reguleeritava vara väärtuse leidmisel bilansilist jääkmaksumust regulatsiooniperioodi lõpus. Kapitalikulu leidmisel kasutatakse raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale.

Juhendi punktist 5.8 tulenevalt arvutatakse reguleeritav vara regulatsiooniperioodil alljärgnevalt:

$$RV = RV_r + KK,$$

kus:

- RV* - reguleeritav vara;
RV_r - reguleeritava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus;
KK - käibekapital.

Juhendi punkti 5.9 kohaselt võetakse käibekapitali arvestuse aluseks 5% regulatsiooniperioodi lubatud müügitulust. Juhendi punkti 5.10 järgi ei lülitata vertikaalselt integreeritud kontserni kuuluvate ettevõtjate sisekäivet käibekapitali arvestusse.

Juhendi punkti 5.4 kohaselt leitakse põhjendatud tulukus reguleeritava vara põhjal. ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 5 sätestab, et veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. Seega lähtub KA reguleeritava vara leidmisel vaid vee-ettevõtja vahendite ja tema poolt võetud kohustuste ehk kokkuvõtlikult ettevõtte vahendite arvelt soetatud põhivara jääkmaksumusest, mille hulka ei arvata tagastamatu abi raames ega tarbijate poolt tasutud liitumistasude arvelt soetatud põhivara.

Juhendi punkti 5.1 kohaselt on kapitalikulu veeteenuse hinda lülitatav kulu, mis on seotud põhivara soetamisega. Juhendi punkti 5.2 kohaselt on kapitalikulu eesmärk põhivara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine veeteenuse hinna kaudu põhivara kasuliku eluea

vältel. Juhendi punkti 5.3 järgi arvestatakse kapitalikulu reguleeritavalt varalt. Kapitalikulu arvestatakse reguleeritava vara hulka kuuluvalt amortiseeruvalt põhivaralt.

Põhjendatud tulukus

Juhendi punkti 2.8 kohaselt on põhjendatud tulukus ärikasum, mis leitakse reguleeritava vara väärtuse ja põhjendatud tulunormi korrutisena. Juhendi punktist 6.2 tulenevalt arvutatakse põhjendatud tulukus alljärgnevalt:

$$PT = r_p \times RV;$$

kus:

- PT - põhjendatud tulukus;
- r_p - põhjendatud tulunorm ($WACC$);
- RV - reguleeritav vara.

KA kasutab Juhendi punkti 6.3 seisukohta, kus investeeritud varade tootlikkus ei ületa ettevõtte kaalutud keskmist kapitali hinda. Vastavalt punktile 6.4 arvutatakse $WACC$ alljärgneva valemi alusel:

$$WACC = k_e \times \left(\frac{OK}{VK + OK} \right) + k_d \times \left(\frac{VK}{VK + OK} \right),$$

kus:

- k_e - omakapitali hind (%);
- k_d - võlakapitali hind (%);
- VK - võlakapitali osakaal (%);
- OK - omakapitali osakaal (%).

Juhendi punkti 6.5 kohaselt kasutab KA $WACC$ 'i arvutamisel kapitali struktuuri, millest 50% on võlakapital ja 50% omakapital. KA ei kasuta $WACC$ 'i kapitali struktuuri arvutamisel ettevõtte bilansilisi andmeid.

KA on välja töötanud juhendmaterjali kaalutud keskmise kapitali hinna ($WACC$) leidmiseks kaugkütte-, elektri- gaasi- ning vee-ettevõtjatele nimetusega „Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna leidmiseks“, mis on avalikustatud KA veebilehel <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18324>. Nimetatud juhendi punktis 3 on tabelis 4 kajastatud **kaalutud keskmise kapitali hind (WACC) 2013.a-l vee-ettevõtjatele 6,68%**, mille kujunemise aluseid kajastab alljärgnev tabel 14.

Tabel 14 WACC arvestus

	WACC arvestus (%-des)	Vee-ettevõtjad
1.	Nominaalne riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	2,810
2.	Eesti riigiriski preemia	1,510
3.	Ettevõtja võlakapitali riskipreemia	1,07
4.	Võlakapitali hind	5,39
5.	Nominaalne riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	2,810
6.	Eesti riigiriski preemia	1,510
7.	Tururiski preemia (McKinsey)	5,00
8.	Beeta (võimendusega)	0,73
9.	Omakapitali hind	7,97
10.	Võla- ja omakapitali osakaal	0,50
11.	Võla- ja omakapitali osakaal	0,50
12.	WACC	6,68%

5.1 TV kapitalikulu ja reguleeritava vara arvestus

TV on 100% Tõrva linna omandis olev ettevõtte. TV tegutseb Tõrva linnas vee-ettevõtjana alates 2011.a veebruarist. Enne 01.02.2011 osutas veeteenust Tõrva linnas Tõrva Linnahoolduse Asutus. Tõrva Linnavolikogu otsusega 18.01.2011 nr 1 otsustati eraldada Tõrva Linnahoolduse Asutusest vee- ja kanalisatsiooniga seotud osa ning anda üle kõik veeteenusega seotud varad, kohustused ja õigused TV-le.

Vastavalt SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse (edaspidi KIK) 23.12.2008 toetuse rahuldamise otsusele nr. 1-25/26, 19.05.2011 muutmise otsusele nr. 1-25/146, 12.03.2012 muutmise otsusele nr 1-25/61, 25.09.2012 muutmise otsusele nr 1-25/175 ja 26.02.2013 muutmise otsusele nr. 1-25/42 eraldati projekti „Valga maakonna veemajandusprojekt – Tõrva linn“ läbiviimiseks toetust kokku summas 8 119,4 tuh € (so 84,47% planeeritud abikõlblikest kulutustest). Projekti kavandatud üldmaksumus kokku on 9 629,6 tuh €, sh abikõlblikud kulud 9 611,8 tuh €. Minimaalse omafinantseeringu suurus on 1 492,4 tuh € (so 15,53% planeeritud abikõlblikest kulutustest). Projekti realiseerimise tähtaeg on 31.12.2013.

Tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 arvestab KA reguleeritava vara hulka vaid ettevõtte omavahendite ja kohustustest arvelt soetatud põhivara veeteenuse osutamisel.

KA on lugenud põhjendatuks käesoleva arvamuse punktis 5 kajastatud TV teeninduspiirkonnas TV omavahenditest ja kohustustest teostatud/teostatavad investeeringud, mistõttu on põhjendatud arvestada nimetatud investeeringud ka reguleeritava vara koosseisu.

Kuna ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja Juhendi punktist 5 tulenevalt lähtub KA reguleeritava vara arvestamisel ettevõtte omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara bilansilisest jääkmaksumusest, siis on KA koostanud tabeli (vt Tabel 15) TV omavahenditest ja kohustustest soetatud ja kooskõlastatava veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevate põhivarade kohta (s.t põhivara arvestus, mis ei sisalda liitumistasude ja sihtfinantseerimise arvel teostatud investeeringuid).

Tabel 15 TV reguleeritava vara arvestus

	REGULEERITAV VARA		2011	2012	2013	2014
1.	Põhivara soetusmaksumus aasta alguses	tuh €	0,0	0,0	52,4	960,8
2.	sh maa	tuh €	0,0	0,0	0,0	0,0
3.	Põhivara jääkmaksumus aasta alguses	tuh €	0,0	0,0	51,1	957,7
4.	Investeeringud	tuh €	0,0	52,4	908,4	0,0
5.	Kapitalikulu (ainult omavahendid)	tuh €	0,0	1,2	1,8	31,61
6.	<i>Keskmine kapitalikulunorm soetusväärtuse suhtes</i>	%				3,3
7.	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuh €	0,0	52,4	960,8	960,8
8.	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuh €	0,0	51,1	957,7	926,12

*Keskmine kapitalikulunorm soetusväärtuse suhtes (rida 6) = põhivara kulum ehk kapitalikulu (rida 5) / [(põhivara soetusmaksumus aasta alguses (rida 1) + põhivara soetusmaksumus aasta lõpus (rida 7)) / 2] × 100

Tabelist (vt tabel 15) nähtub, et veeteenuse hinda lülitatava põhjendatud tulukuse arutamise aluseks olev, ettevõtja vahenditest ja kohustustest soetatud vara, **soetusmaksumus on 2014.a-l 960,8 tuh € ja jääkmaksumus** regulatsiooniperioodi lõpus **926,1 €** (vt tabel 15 rida 8 veerg 2014).

TV poolt esitatud andmed veeteenuse hinda lülitatud kapitalikulu 31,61 tuh € osas

Hinnataotluse kohaselt soovib TV veeteenuse hinda lülitada kapitalikulu summas 31,61 ning ettevõtja kasutab põhivara arvestuses keskmist kulunormi 3,3% ehk arvestab põhivarade keskmiseks kasulikuks elueaks 30,3 aastat ($100 / 3,3 = 30,3$).

KA seisukoht kapitalikulu ja reguleeritava vara osas

ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 tulenevalt peab veeteenuse hind sisaldama investeeringuid ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse tagamiseks, mida veeteenuse hinnas väljendab kapitalikulu. Juhendi punkti 5.7 kohaselt kasutatakse kapitalikulu leidmiseks ettevõtte raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale. Hinnataotluse kohaselt kujuneb kooskõlastatavasse veeteenuse hinda lülitatavaks veeteenusega seotud, ettevõtja omavahenditest ja kohustustest soetatud varadelt arvestatud kapitalikuluks 2013.a-l 31,61 tuh €.

KA võrdles TV raamatupidamises kajastatavate varade eluigasid Juhendmaterjali¹⁶ punktis 10 kajastatud varade arvestuslike kasulike eluigadega (vt Tabel 16).

¹⁶ Keskkonnaministri 01.07.2009.a määruse nr 34 lisa 2 "Juhendmaterjal projekti teostatavusuuringu, finants- ja majandusanalüüsi ning keskkonnamõjude eelhindangu koostamiseks, kui projekti kaasrahastamise taotlus esitatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondile" II osa p 10 kajastatud varade kasulikud eluead.

Tabel 16 TV veeteenuse osutamisel kasutatavate varade eluigade võrdlus KIK poolt soovitatud eluigadega

Rea nr		TV poolt rakendatav		KIK soovitus (aastat)
		Eluiga (aastat)	Kuluminorm %	
1				
2	Võrgustikud, torustikud	40	2,5%	40
3	Tootmishooned	40 - 50	2 – 2,5%	40
4	Masinad ja seadmed	10 - 15	6,7 - 10%	15

Tabelist (vt tabel 16) selgub, et TV poolt kasutatavate varade eluiga on KIK soovituslikest varade eluigadest pikemaajalisem hoonete puhul. KIK poolt soovitatud varade eluigadest on mõnevõrra lühemad (eluiga 10 aastat) uutele masinatele/ sõidukitele arvestatavad varade kasulikud eluead. Masinate ja seadmete keskmine eluiga erineb KIK poolt kajastatud keskmistest eluigadest ka masinate/ seadmete kogumi erinevusest tingituna. Transpordivahendite amortiseerimisel on ettevõtja lähtunud vara tegelikust kasutusajast. Projekti raames rajatud torustikele ja ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemi paigaldatud seadmetele rakendab TV KIK poolt soovitatud eluigasid.

Mida suurem on kapitalikulu, seda väiksemaks kujuneb põhivara jääkmaksumus aasta lõpus, mistõttu kujuneb väikesemaks ka reguleeritava vara väärtus. Kui ettevõtja arvutab veeteenuse hinda lülitatava kapitalikulu kõrgema kuluminormiga kui vara tegelik eluiga, siis kujuneb reguleeritava vara väärtus väikesemaks vara tegelikust väärtusest ning madalam tuleb ka põhjendatud tulukus veeteenuse hinnas. Pikas perspektiivis ei ole vee-ettevõtjale kasulik vara amortiseerimine kiiremas tempos kui varade kasulik eluiga, sest summaarne kapitalikulu ja põhjendatud tulukus kujunevad suuremaks kui vara amortiseerida tema kasuliku eluea jooksu, samal ajal võimaldatakse tarbijatele sujuvam hinnatõus.

Kuna TV on hoonete, torustike ja Projekti raames ÜVK süsteemi paigaldatud seadmete amortiseerimisel lähtunud eluigadest, mis ei ole lühemad KIK poolt soovitatud kasulikest eluigadest ning transpordivahendite amortiseerimisel on lähtutud vara tegelikust kasutusajast, peab KA põhjendatuks veeteenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade keskmist kapitalikulunormi 3,3%.

Tulenevalt sellest, et KA on lugenud põhjendatuks keskmise kapitalikulunormi 3,3% ja määratlenud TV omavahendite ja kohustuste arvel soetatud põhivara, millelt kapitalikulu leitakse (vt Tabel 15 rida 1 veerg 2013), loeb KA ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 tulenevalt põhjendatuks TV omavahendite ja kohustuste arvelt soetatud põhivaradelt arvestatud kapitalikulu summas 31,61 tuh € lülitamist veeteenuse hinda (s.h võetud vee teenuse osutamisega seotud kapitalikulu summas 13,86 tuh € ning 17,75 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud kapitalikulu).

Kontrollimaks ettevõtja poolt veeteenuse hinda lülitatava põhjendatud tulukuse suuruse põhjendatust peab KA Juhendi punktist 5.4 lähtuvalt leidma TV reguleeritava vara väärtuse.

Juhendi punktist 5.8 lähtuvalt tuleb reguleeritava vara leidmiseks TV omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara jääkmaksumusele regulatsiooniperioodi lõpus liita käibekapitali summa ehk 5% TV regulatsiooniperioodi müügitulust. TV 2014.a müügituluks kujuneb käesoleva otsuse kohaselt 214,7 tuh € (vt Tabel 1 rida 10), millest lähtuvalt on käibekapital 10,74 tuh € ($214,7 \times 5 / 100 = 10,74$). Seega kujuneb TV reguleeritava vara väärtus järgmiselt:

põhivara jääkmaksumus 2014.a lõpus 926,12 tuh € (vt tabel 15 rida 8 veerg 2014) + käibekapital 10,74 tuh € = 936,9 tuh €.

KA loeb põhjendatuks TV reguleeritava vara väärtuse summas 936,9 tuh € (s.h 447,0 tuh € võetud vee teenuse osutamisega ning 489,9 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seonduvalt), kuna nimetatud suurus põhineb ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 kajastatul ning ei sisalda tarbijate poolt tasutud liitumistasude arvelt soetatud vara ega sihtfinantseerimise abil soetatud vara.

5.2 TV põhjendatud tulukus

TV esitatud veeteenuse hinda lülitatud põhjendatud tulukus summas 62,58 tuh €

TV poolt esitatud Hinnataotluses soovib ettevõtja kooskõlastatavasse veeteenuse hinda lülitada põhjendatud tulukuse summas 62,58 tuh €.

KA seisukoht põhjendatud tulukuse osas

Monopoolsete ettevõtete tulunorm peab olema piiratud, mida sätestab ka ÜVVKS § 14 lg 2 punkt 5 s.t, et veeteenuse hind peab olema kujundatud selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. TV on oma tegevuspiirkonnas veeteenuseid pakkuv monopoolne ettevõtte, mistõttu tarbijatel puudub võimalus osta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenust konkureerivatelt ettevõtjatelt. Tulenevalt sellest on nii Euroopas kui ka mujal maailmas kujundatud üldtunnustatud hinnaregulatsiooni printsiibid, mille üheks eesmärgiks on eelkirjeldatud ettevõtjate tulukuse piiramine. Ilma tulukuse piiramiseta tekiks turgu valitseval vee-ettevõttel võimalus teenida tarbija arvelt ülikasumit ning tarbija peaks ilma regulaatori (antud juhul KA) sekkumiseta maksma kinni turgu valitseva ettevõtte võimaliku ülikasumi, sest tarbijal puudub teenusepakkuja osas alternatiivne valik.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt peab veeteenuse hind tagama põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja poolt **investeeritud kapitalilt**. Investeeritud kapital on Juhendi punktist 5.7 või 5.12 tulenevalt ettevõtja raamatupidamises kajastatud reguleeritavas tegevuses kasutatava põhivara väärtus regulatsiooniperioodi lõpus ehk reguleeritava vara väärtus, mis leidis detailsemalt kajastamist käesoleva otsuse punktis 6.1.

Käesoleva otsuse punktis 6.1 on KA lugenud põhjendatuks TV reguleeritava vara väärtuse summas 936,9 tuh €. Juhendi punktist 6 lähtuvalt kontrollib KA ettevõtja poolt veeteenuse hinda lülitatava tulukuse põhjendatust rakendades reguleeritava vara väärtusele 936,9 tuh € põhjendatud tulunormi (*WACC*) 6,68%. Seega lähtuvalt Juhendi punktist 6 kujuneb põhjendatud tulukuseks **62,58 tuh €** (reguleeritav vara 936,9 tuh € × *WACC* 6,68% = 62,58 tuh €). TV on Hinnataotluses soovinud lülitada veeteenuse hinda põhjendatud tulukust summas **62,58 tuh €**, mis ei ületa Juhendi punktis 6 toodud põhimõtete kohaselt arvutatud põhjendatud tulukuse summat **62,58 tuh €**.

ÜVVKS § 14 lg-s 10 on sätestatud, et juhul, kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest, nii nagu see on toimunud TV puhul, tuleb veeteenuse hinna kooskõlastamisel kontrollida, kas veeteenuse hind tagab tagastamatu abi saamiseks võetud kohustuste täitmise (Juhendi p. 7.4).

KA koostas tabeli (vt tabel 17) kontrollimaks, kas TV poolt taotletav lubatud müügitulu on piisav tagamaks vee-ettevõtjale positiivset vaba kassavoogu, ÜVVKS § 14 lg 10 tulenevate, mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste katmiseks.

Tabel 17 Vaba kassavoog

	KULUKOMPONENDID	2014 (tuh €)
1.	Vee erikasutusõiguse tasu	5,6
2.	Saastetasu	4,2
3.	Elektrienergia kulu	30,0
4.	Muud kontrollitavad tegevuskulud	80,7
5.	Laenukohustused	9,4
6.	Kulud kokku 2014.a-l	130,0
7.	Veeteenuse hinda lülitatud müügitulu	214,7
8.	Vaba kassavoog	84,8

Tabelist (vt tabel 17) selgub, et TV poolt taotletav müügitulu on 214,7 tuh €. Samas on ettevõtte 2014.a kulud 130,0 tuh € s.h veeteenusega seotud laenukohustuste katmiseks minev summa 9,4 tuh € (vt tabel 17 rida 5). Seega on vee-ettevõtjale tagatud positiivne kassavoog summas 84,8 tuh € (vt Tabel 17 rida 8) isegi peale tagastamatu abi saamiseks võetud kohustuste täitmist. TV poolt kooskõlastamiseks esitatud lubatud müügitulu tagab ÜVVKS § 14 lg 2 ning lg 10 täitmise, kuna veeteenuse hinnaga on tagatud mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste tagasimaksmine (vt tabel 17 rida 5) ning piisav vaba kassavoog 84,8 tuh € (vt tabel 17 rida 8) ettevõtte jätkusuutlikuks majandustegevuseks.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja ÜVVKS § 14 lg 10 tulenevalt on KA kontrollinud, et veeteenuse hinnas kajastub tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt põhjendatud ulatuses ja jõudnud järeldusele, et TV poolt taotletud põhjendatud tulukus veeteenuse hinnas summas 62,58 tuh € tagab veeteenuse osutamise jätkusuutlikkuse (piisav vaba kassavoog summas 84,8 tuh €).

6 Veeteenuse hind

Juhendi punkti 7.1 järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil ($T_{lubatud}$). Juhendi punkti 7.2 kohaselt lülitatakse veeteenuse hindadesse alljärgnevad kulud:

- 1) tegevuskulud;
- 2) kapitalikulu;
- 3) põhjendatud tulukus.

Juhendi punktist 7.3 tulenevalt kujuneb lubatud müügitulu alljärgneva võrrandi alusel:

$$T_{lubatud} = TK + A + PT,$$

kus:

$T_{lubatud}$ - lubatud müügitulu;
 TK - tegevuskulud;

- A* - kapitalikulu;
PT - põhjendatud tulukus.

Juhendi punkti 7.5 järgi peab lubatud müügitulu jagamine erinevate veeteenuste vahel olema põhjendatud ja vastama alljärgnevale võrrandile:

$$T_{lubatud} = \sum T_{lubatud_n},$$

kus:

- T_{lubatud}* - vastava veeteenuse lubatud müügitulu;
n - veeteenus.

Tulenevalt Juhendi punktist 7.6 leitakse lubatud müügitulu alusel konkreetsed veeteenuse hinnad järgmiselt:

$$hind_n = \frac{T_{lubatud_n}}{m_n} \text{ (€/m}^3\text{)}$$

kus:

- T_{lubatud_n}* - vastava veeteenuse lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil;
m_n - vastava ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuse müügi maht regulatsiooniperioodil;
hind_n - vastava veeteenuse hind regulatsiooniperioodil.

Käesoleva otsuse punktis 2 on KA põhjendatuks lugenud TV poolt prognoositud müügi mahud ning punktides 3, 4 ja 5 tegevuskulud, kapitalikulu ning põhjendatud tulukuse, mille põhjal kujunevad veeteenuse hinnad alljärgnevas tabelis kajastatuks (vt tabel 18).

Tabel 18 Veeteenuse hinna kujunemine

	Veeteenuse hind		Tasu võetud vee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	KOKKU tuh €
1.	Müügi maht	tuh m ³	59,48	59,21	
2.	Mittekontrollitavad kulud	tuh €	5,61	4,24	9,85
3.	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	5,61		5,61
4.	Saastetasu	tuh €		4,2	4,24
5.	Kontrollitavad kulud	tuh €	35,4	75,3	110,70
6.	Kulu elektrienergiale	tuh €	7,83	22,17	30,00
7.	Muud kontrollitavad tegevuskulud	tuh €	27,52	53,17	80,69
8.	Kapitalikulu	tuh €	13,86	17,75	31,61
9.	Põhjendatud tulukus	tuh €	29,86	32,72	62,58
10.	Lubatud müügitulu	tuh €	84,7	130,1	214,74
11.	Veeteenuse hind	€/m³	1,42	2,20	

Veeteenuste hinnad on kujundatud järgmiselt:

- Vee erikasutusõiguse tasu on TV täies ulatuses lülitatud tasusse võetud vee eest. Kuna vee erikasutusõiguse tasu on otseselt seotud võetud vee teenuse osutamisega, siis peab KA

ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks vee erikasutusõiguse tasu lülitamist tasusse võetud vee eest.

- Saastetasu kulu on TV täies ulatuses lülitanud tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest. Kuna saastetasu on otseselt seotud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega, siis peab KA ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks saastetasu kulu lülitamist tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest.
- Elektrienergia kulu on TV jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel, võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate tarbimispunktide elektrienergia kulu. KA peab TV poolt kasutatud elektrikulu jagamise põhimõtet põhjendatuks, sest:
- põhjendatud on võetud vee teenuse osutamisega seotud objektide elektrienergia kulu lülitamine tasusse võetud vee eest, kuna ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt peab iga teenuse osutamiseks tehtav kulu leidma katet läbi selle teenuse hinna;
- põhjendatud on otseselt reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud objektide elektrienergia kulu lülitamine reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasusse, kuna ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt peab iga teenuse osutamiseks tehtav kulu leidma katet läbi selle teenuse hinna.
- TV on muudes kontrollitavates tegevuskuludes sisalduvad kulud jaganud vastavalt sellele, millise teenuse osutamiseks kulu tehti. Muud kontrollitavad tegevuskulud, mida teostati üheaegselt mõlema teenuse osutamiseks on ettevõtja selgituste kohaselt jagatud erinevate veeteenuste vahel lähtudes tööaja jagunemisest erinevate teenuste vahel. KA peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks TV poolt kasutatud jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas ning üheaegselt mõlema teenuse osutamiseks tehtav kulu on põhjendatud jagada teenuse osutamiseks kulunud tööajaga, kuna tööaja proportsioon näitab, kui palju on vaja üldjuhtimisressursi vastavasse valdkonda lülitada.
- kapitalikulu on TV jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel, võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu. Üheaegselt mõlema teenuse osutamiseks kasutatava kapitali kulu on ettevõtja selgituste kohaselt jagatud erinevate veeteenuste vahel lähtudes tööaja jagunemisest erinevate teenuste vahel. KA peab ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks TV poolt kasutatud jagamise põhimõtet, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatava varaga seotud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas.
- Põhjendatud tulukuse on TV jaganud võetud vee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel lähtudes konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate varade jääkmaksumusest ja vastava teenuse lubatud müügitulust. Tulukus üheaegselt mõlema teenuse osutamiseks kasutatavalt varalt on ettevõtja selgituste kohaselt jagatud erinevate veeteenuste vahel lähtudes tööaja jagunemisest erinevate teenuste vahel. Kuna konkreetse teenuse hinda on põhjendatud lülitada põhjendatud tulukus ainult selle teenuse osutamiseks kasutatavalt varalt, siis peab KA ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ tulenevalt põhjendatuks TV poolt kasutatud jagamise põhimõtet.

Kokkuvõtvalt on KA seisukohal, et TV on jaganud ÜVVKS § 14 lg 2 alusel kujundatud lubatud müügitulu ÜVVKS § 7² lg 1 ja KonkS § 18¹ lähtuvalt erinevate veeteenuste vahel. Konkreetse

veeteenuse müügitulu jagamisel KA poolt põhjendatuks loetud müügimahtudega on saadud konkreetsed veeteenuse hinnad.

7 Lubatud müügitulu kooskõlastatavate veeteenuse hindadega

Vastavalt Juhendi punktile 7.5 kontrollib KA, et erinevate veeteenuste osutamise eest saadav tulu taotletud veeteenuse hinnaga ei ületa ÜVVKS § 14 lg 2 alusel leitud lubatud müügitulu.

Tabel 19 Veeteenuse müügitulu kujunemine

	Veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil	Müügimaht (tuh m³)	Veeteenuse hind (€/m³)	Müügitulu (tuh €)
1.	Veevarustuse teenus	59,48	1,42	84,46
2.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus	59,21	2,20	130,26
3.	KOKKU MÜÜGITULU			214,7
4.	Lubatud müügitulu			214,7

KA, kontrollinud erinevate veeteenuste hindadega saadavat planeeritavat tulu 214,7 tuh € (vt tabel 19 rida 3), leidis et see ei ületa ÜVVKS § 14 lg 2 alusel leitud lubatud müügitulu 214,7 tuh € (vt tabel 19 rida 4 ja tabel 1 rida 10).

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes KonkS § 18¹; ÜVVKS § 7² lg 1, 2, 3; ÜVVKS § 14; ÜVVKS § 14² ja Juhendist

otsustan:

Kooskõlastada TV poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind alljärgnevalt:

Tasu võetud vee eest 1,42 €/m³;
Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest 2,20 €/m³.

Lähtuvalt ÜVVKS § 14¹ lg 1 kehtestab vee-ettevõtja veeteenuse hinna ja avalikustab selle vähemalt 30 päeva enne hinna kehtima hakkamist. Pärast hinna kehtestamise otsuse vastuvõtmist avaldab vee-ettevõtja hinna kehtestamise teate kohaliku omavalitsuse või vee-ettevõtja veebilehel ja üks kord vähemalt ühes kohalikus või maakonna levikuga ajalehes.

Tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 7 on vee-ettevõtja kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad veeteenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib mõjutada veeteenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra. Konkurentsiamet otsustab 30 päeva jooksul sellise teabe saamisest arvates, kas ja millise tähtsusega jooksul peab vee-ettevõtja esitama uue hinnataotluse.

Käesoleva otsusega mittedõustumisel on ettevõtjal õigus esitada 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus otsuse tühistamiseks halduskohtule.

/Allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor